

QAUJIHARNIKKUT AULANIIT

QIQAILRUQ

2023

IQALUKTUUTTIAMI

UVANI NALUNAQTUNI QAUJIHARNIKKUT
LAISIKHAIT (2004-2019)

Upalungaijaqtaa uuma:

Alexis Polidoro, Alison Perrin, Charlotte Buttle,
Regena Sinclair, Gita Ljubicic

Havaqatigiblugit:

Jamal Shirley, Nunavunmi Qaujihainikkut Havagvia

$\epsilon_d \gamma^{\alpha} q_{\perp}^{\beta}$ L^C

Thank you

Merçi

Ilitarijumajavut tamaita kitkut ikajuqtaujut uvalu ikajuqtut
ihivriurutinun Nunavunmi qaujihainirmut laisiliqinikkut naunaijautit.

Nunavunmi Qaujihainikkut Havagvia

Mary Ellen Thomas, Mosha Cote, Jose Atienza, Amy Clark

Nunaliqutit Hanajaunilu Naunaijarni Havagvik (Carleton University)

Amos Hayes, Peter Pulsifer, Robert Oikle

Adam Stone, Brendan Billingsley

Ilihaqtut

Shania Mahendran (Carleton University)

Todd Wong (McMaster University)

Saud Haseeb (McMaster University)

Jared Chestnut (McMaster University)

Ikajuqtit

Shari Fox (Ittaq Ilitquhiliqijikkut uvalu Ihiviurvik)

Natalie Carter (McMaster University)

Shirley Tagalik (Aqqiumavvik Katimajiit)

Gwen Healey Akearok (Qaujigiartiit Anniagtailinikkut Naunaijagviata Havagvik)

Jean Allen (Nunavut Tunngavik Incorporated)

Qujagijavut akhut maniliqtuinikkut ikajuutit hapkunanga:

SSHRC CRSH

**CANADA RESEARCH CHAIRS
CHAIRES DE RECHERCHE DU CANADA**

NUNAVUNMI
INIRNIRIT
ILIHARVIAT

COLLÈGE
DE L'ARCTIQUE
DU NUNAVUT

**NUNAVUT
ARCTIC
COLLEGE**

Qaliqtaani Piksaliuqhimayut: Ezra Greene

Aallanik naunaighittiarutikharnik takulugu

straightupnorth.ca/research-trends-in-nunavut/

TITIRAQHIMAJUT ILLUANIITTUT

1 PILAARUTINGINNIK MUNARIJAKHANGILLU QAUJIHARNIIT

2 MIGHAANUN HAFFUMA UNIUDJUTIP

3 QAUJIHARNIIT HANIRANILU IQALUKTUUTTIAMI

5 KITKUT HAVAKTUT QAUJIHAINIRMUT HAVAKTUT IQALUKTUUTTIAMILU?

6 QANURITUQ QAUJIHAINIRMUT TALVANI HANIGAINILU IQALUKTUUTTIAMI

7 TAMAITA 10 QAUJIHAINIRMUT UQAUTIKHAT

8 ILITUQHAINIQMI ATUQTUNIK

9 NUNALLAANI ILAUNIQ QAUJIHAINIRMUT

10 QAUJIHARNIKKUT UNNIUDJUTIKKUT HANALRUTIT

12 ILITUQHAIJUTINIK LAISIUYUQ IHIVRIUQNIGANIK

14 QAUJIHARNIIT HAMANILU AVATIMI UMINGMAKTOK

16 KIITKUT HAVAKTUT QAUJIHAINIRMUT TALVANI UMINGMAKTUMI?

17 QANURITUQ QAUJIHAINIRMUT UVANI UVALU AVATIINI UMINGMAKTOK

18 TAMAITA 10 QAUJIHAINIRMUT UQAUTIKHAT

19 ILITUQHAINIQMI ATUQTUNIK

- 20 NUNALLAANI ILAUNIQ QAUJIHAINIRMUT
- 21 QAUJIHARNIKKUT UNNIUDJUTIKKUT HANALRUTIT
- 23 ILITUQHAIJUTINIK LAISIUYUQ IHIVRIUQNIGANIK
- 25 **QAUJIHARNIIT HAMANILU QINGAUK**
- 27 KIITKUT HAVAKTUT QAUJIHAINIRMUT TALVANI QINGAUNGMIU?
- 28 QANURITUQ QAUJIHAINIRMUT TALVANI HANIGAINILU QINGAUK
- 29 TAMAITA 10 QAUJIHAINIRMUT UQAUTIKHAT
- 30 ILITUQHAINIQMI ATUQTUNIK
- 31 NUNALLAANI ILAUNIQ QAUJIHAINIRMUT
- 32 QAUJIHARNIKKUT UNNIUDJUTIKKUT HANALRUTIT
- 34 ILITUQHAIJUTINIK LAISIUYUQ IHIVRIUQNIGANIK
- 35 **QAUJIHAINIRMUT AULANIIT TAMAINNI NUNAVUNMI**
- 38 KANGIQHIMABLUGIT NAMPAIT
- 39 IKAYUUTIT

Piksa: Jamal Shirley - Nunavunmi
Qaujihainikkut Havagvia (Iqaluit, Nunavut)

PILAA RUTINGINNIIK MUNARIJAKHANGILLU QAUJIHARNIIT

Pijaangat Naunairutingnik Talvuuna Qaujihainirmut Havaakhangit

Tamaita NRI-kut laisilgit tigumidjutitqaqtut tunihjukhat naunaitumik uqauhikkut naitumik titiraqhimajumik qaujihainirmut hulilukaarutikharnik iniqtiqhimajunik ukiuk tamaat. Hapkua naittut titiraqhimajut atauttini ukiuni uvani NRIkut **katitiqhimajut qaujihainirmut** (takulugu Ikajuutit makpigaq 39). Hapkua ukiumi naittumik unniudjutit piinialgit Qablunaatut Inuktitutlu, ilangillu najugait Inuinnaqtun. Pihimajunik ikajutaujukhanik aaihiukpaktunik kinikhianingmun qaujihainirmut naunaijainingmun naunaitkutakhanik havakhautikhanik ilauhimajunik qangaguqqan, qanuktun, imalu kitunnit, imalu qanurittut tukihigiarutinik katitiktavuktunik. Pijaangat naitumik ilitugidjutikharnik kituliqaak qaujihainirmik havaakhangit aulatitivakhimajut hanianiluuniit nunalaani avikturvanit **hivajarlugit NRI Atan'ngujangit Qaujihainikkut Kivgaktiujug** (takulugu hivajautignit ataani).

Qaujhaqtit Aturiaqaqtainik

Nunavummiut pittiaqtaujuhat ihuaqtumik uvalu pittinirmik. Qaujhaqtit aturiaqaqtut maliqajakhangit maligaujut atuni nunagijaujumi maligiaganilu **ihuaqtunik pitquhiujut maliruakhaniklu havauhirnik** (Takulugu Ihuaqutit makpigaq 39). Qaujhaqtit nahurijaujut ilaujaamik pitquhikkut ihuaqtunik pitquhiinnik kinguani nunallaarnit maliktakhanik. Qaujhaqtit munaqhijut ajuiqharnirmik hunanik pittinikkut uvalu munarijakharnik nunamingni pihimajumik, atauttit nunallaat aalatqiiktut.

Akhurnaqtun naunairutikhangit Nunavunmiunun

Pilaarutit Qaujihainikkut

Itqaumalutin, **pilaarutiqaqtutin qingilutin ilaujumangitkuvin** qaujihainikkut havaktakhamik taimaatun nunallaat angiqtauqpat qaujihainirmik. Qaujihaijit pihimajakhat kangiqhidjutitqaqtumik angirunmik apiqhuqtautinatit qujanginaq apiqhuutinik, pittiaqtukhat hiamitailinikkut uvalu hiamitiqtukhaungitunik.

Ihuinaarutaujuq maligaq aulatitijaangat qaujihaidjutikhanik Nunavunmi laisiqangitumik.

Qaujihaijit maliktakhait maliktakhangit atuqtakhangillu qaujihainirmut laisikhanut imaalu havaktakhamingnik aanniqtitilimaittullu nunamingni uumajuniklu avatingnullu. Qaujihainikkut laisikhat nutqaqtitaullajut taimaaqtitaulutikluunniit, qaujihaiji akiliqtitaujaaqtuq aallanikluunniit akiliqtakhanik, taimaatun titiraqtauhimakpat itquumadjutimik taimaatun qaujiharniq aanniqtitauqpat.

Ihumaalutiqaruvit taima qaujihainikkut havagianganik nunalaaptingni piqangituq naunaitumik angirutikharnik, uvaluuniit ajungnautiqarniaqtun, **uqarvigilugu Nunavut Nallunaqtunik Uqaudjijut** (takulugu hivajarvikhat ataani).

**Atan'ngujaq,
Qaujihainirmut
Kivgarijaujuq**

[researchlicenses@
arcticcollege.com](mailto:researchlicenses@arcticcollege.com)

(867) 979-7279

**Nunavunmi
Nallunaqtunik
Uqaudjiji**

[researchlicenses@
arcticcollege.com](mailto:researchlicenses@arcticcollege.com)

(867) 979-7290

QAUJIHARNIIT HANIRAANILU IQALUKTUUTTIAMI

Talvuuna Nunavunmi Qaujiharvik Havagviat (NRI)

Tamna Nunavunmi Qaujiharvik Havagviat (NRI) munarijakhait piliurnirmik, aullapkaidjutikhanik, imaalu akhuuqhaiplutik nallunaqtunik qaujihaidjutikhanik Nunavunmi talvanga 1994. **Tamna Nunavunmi Qaujiharvik Havagviat (NRI) havaktut naunaittumik qaujihaidjutikhat atuqtakhat inuuhiringnaqtumik Nunavummiut** (inuit Nunavunmi).

Nalunaqtunik Qaujihainikkut Laisiit

NRI-kut munarivaktait Nalunaqtunik Qaujihainikkut Laisiliqijit ataani Nunavutip Nalunaqtunik Maligaq. Nalunaqtuliqijut Maligaq pidjutiaqtut qaujihainirmut **Iqaijangnikkut uvalu Idjuhiit Nalunaqtuliqinirmun (P), Aanniaqtailinirmun Nalunaqtut (H), uvalu Inungnun Nalunaqtuliqinirmun uvalu Pitquhikkut Ilihimanikkut (SS), kitut imaavjak 60 pusat tamaita qaujihainikkut tapkua atuqtaujut Nunavunmi.**

Qqaujihainirmik huradjanik, ingilraajunik tingmianik, imaalu ingilraarnitanik, min'nguiqhirviit laisiquaqtunik ataani aallatqiiktut maligait imaalu ilaungitunik uvani unniudjunmi.

Nunavunmi Nalunaqtunik Qaujihainikkut Laisikhanun Maliktakhat (takulugu Ikajuutikhat, makpirnia 17) tunihijut kangiqhidjutinik mikhaagun qanuriniit laisit pijakhat qaujihainirmut Nunavunmi, qanurlu uukturiangani NRI Nalunaqtunik Qaujihainikkut Laisiit atauttini huaktuinikkut.

Ilihimagaluqaqin taima NRI avaliituaq laisilgit 60 pusanmik qaujihainikkut aulaliqtun Nunavunmi?

Huuq piliuqtavut una unniudjunmi

Tamna hivunikhaq uman unniudjunmi ikajuutauniaqtuaq Nunavunmiunun ajuirjumigianganik kitkut habvaktait qaujihainikkut, hunaujut inaunaijaqtangit, humilu. Unaunniudjut piliurhimajuq qaujihainikkut naittumik NRI laisinganik uuktuutingit. Iliturrittiarumaguvin qaffiuniit tunijaujut uvani unniudjutini, takulugu **Kangiqhimalugit Nampait** (makpigaq 38). Una havaaktakhaq ilagijaa NRIs atuarniganik akhuurutit imaa:

1. ihuaqtumik Inuit ilaulukaarniq qaujihainirmut;
2. pipkarlugit qaujihainirmut ilitturijaujut pijuminaqhilugit Nunavummiunut;
3. ikigilugit nunallaani qaujihaidjutikhat unagunaqpiarmata; unalu,
4. akhuuqhalugit qaujihainirmut uqautigijait Inuit hivulliutijakhat.

Aalat Qaujihainirmut Laisit

Taimaali qaujihaijit laisiquaraluaqtulugit, pijariaqangniaqtut aallanik angirutinik havagiamingnik inmi havaakhamingnik. Aalat angirutit pijakhat havanginikkut, qanuriniitigut najugait uvalu qanuriniit qaujihainikkut hulidjutit. Uuktuutit aalat angirutit qaujihaijip pijariaqangniaqtut ilaujut:

- **Ihivriuqtaujut Nunavut Parnautit Kamisin (NPC)** - tamainun nunamun imarmunlu pihimajut hulidjutit;
- **Naunaijaqtaujut hapkunanga Nunavunmi Avatilirinirmut Katimajiit (NIRB)** - avatimut aktuutaujunik;
- Angiqtaujut hapkunanga **Nunavunmi Imaliqinikkut Katimajiit (NWB)** - aturiangini imarmik imaaluuniit kuvirailutik imarmik qaluraqtauhimajunik avatimut;
- Angiqtaujut talvanga **Crown Indigenous Relations and Northern Affairs Canada (CIRNAC)** - aturlugit Kavamatuqatkut Nunaqutingit Nunavunmi qaujihainikkut pidjutiaqtunik; unalu,
- Angirutit hapkunanga **Avikturniini Inuit Katimajiit (RIA)** - pijaarniq uvaluuniin aturlugit Inuit Nanminiit Nunatigut qaujihainikkut pidjutikhat.

QAUJIHARNIIT HANIRAANILU IQALUKTUUTTIAMI (2004-2019)

366

ATAUTTIMUT
LAISINGIT ATAJUT
IQALUKTUUTTIAMUT

195

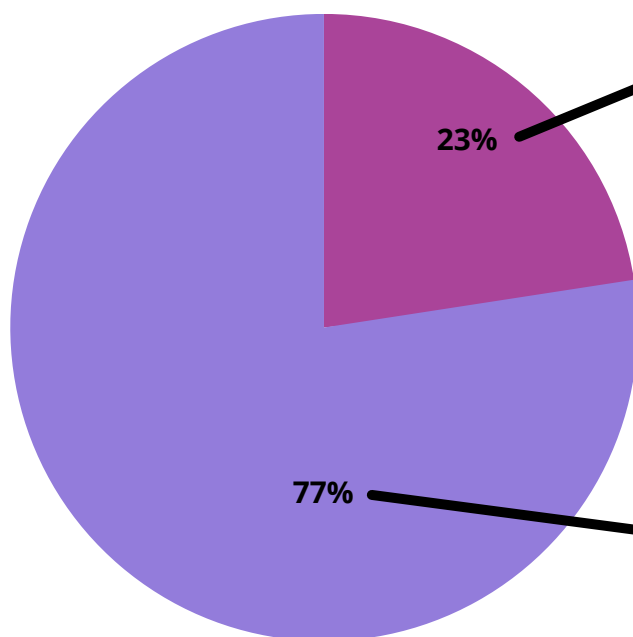
ATAUTIMIITUN
HAVAAKHANGIT
KATITIRUTIKHARNIK
IQALUKTUUTTIAMI

HUMI QAUJIHAINIKKUT ATUQTAULIQTUT

Qaujihainikkut laisinga pijariaqaqtuq ukiuq tamaat tamna qaujihainikkut havaakhaq pihimajut Nunavunmi. Havaakhat aulatitivakhimajut atauhiinaungitumik ukiumi pittaagtut amihuni-ukiuni qaujihainikkut laisikharnik, unalu nuutaanguqtiqhimajukhat nunguani ukiuq tamaat.

Uumani unniudjunmi, **qaujihainikkut laisinga** nampangit pipkaidjutijaa inmikkut laisinga tunijaujuq ukiuq tamaat.

Qaujiharnikkut havaakhaq nampait pidjutiaqtut atauhillaamik havaakhamik (piqarniarunaqhijut amigaittunik laisikhainnik amihuni ukiuni).

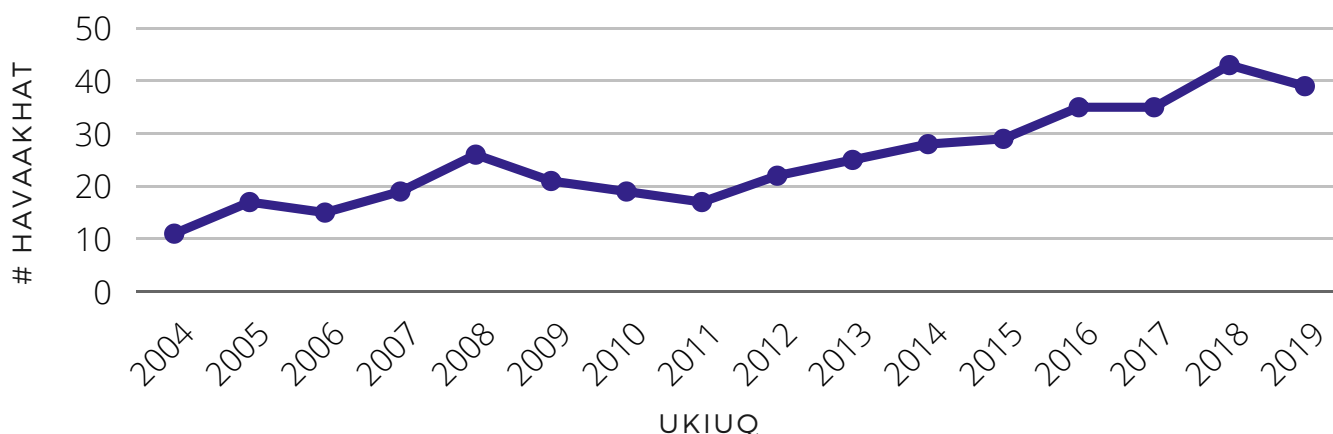
44

Atauttimut havaakhat pijut havagvingmi hilataani nunallaani (kihipi ihivriuqtaujut Iqaluktuuttiami)

151

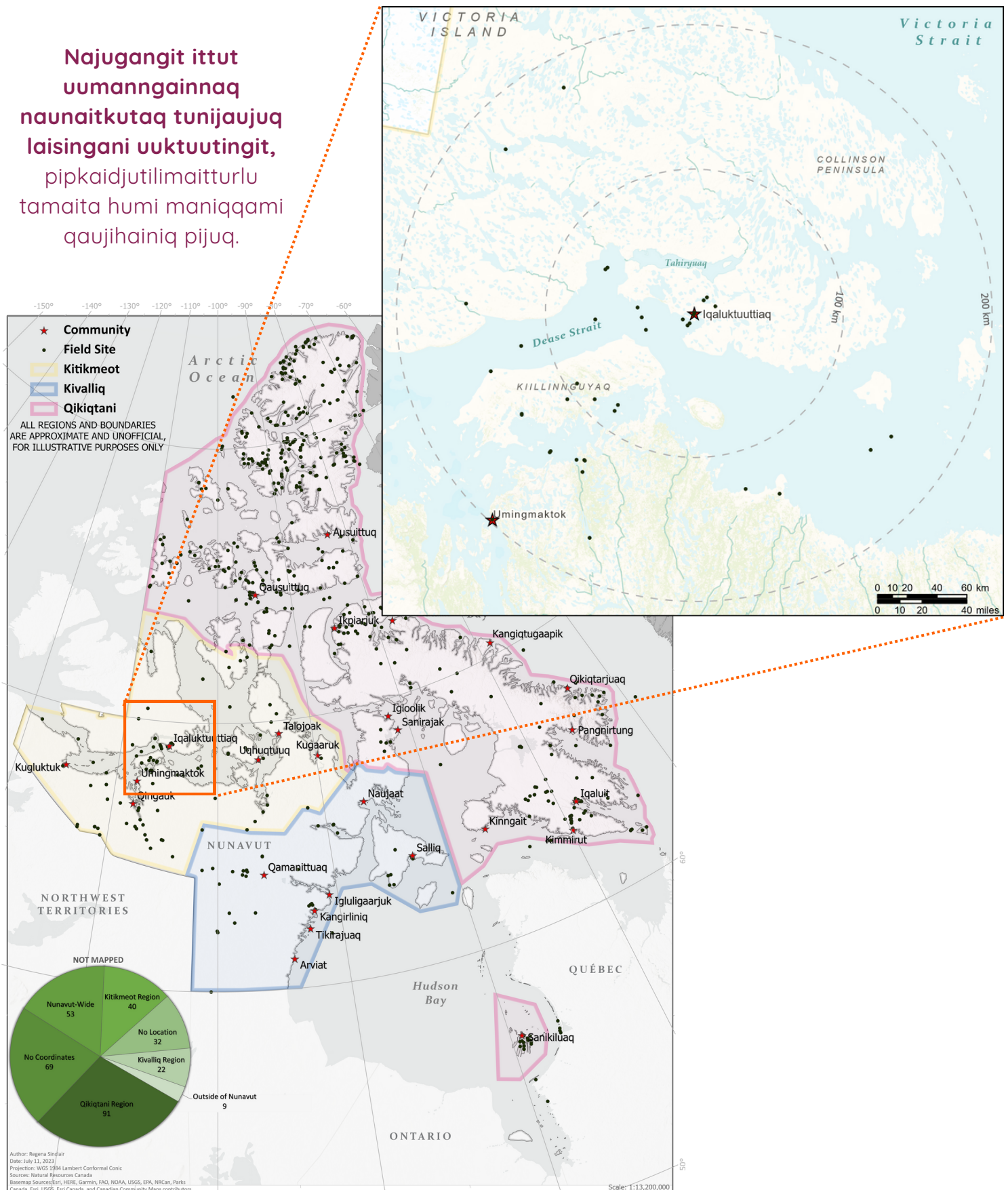
Atautimiitun havaakhangit nunallaani

ATAUTTIMUT QAFFIUNIIT HAVAAKHAT

QAUJIHAINIKKUT NAJUGAA

Najugangit ittut
uumanngainnaq
naunaitkutaq tunijaujuq
laisingani uuktuutingit,
pipkaidjutilimaitturlu
tamaita humi maniqqami
qaujihainiq pijuq.

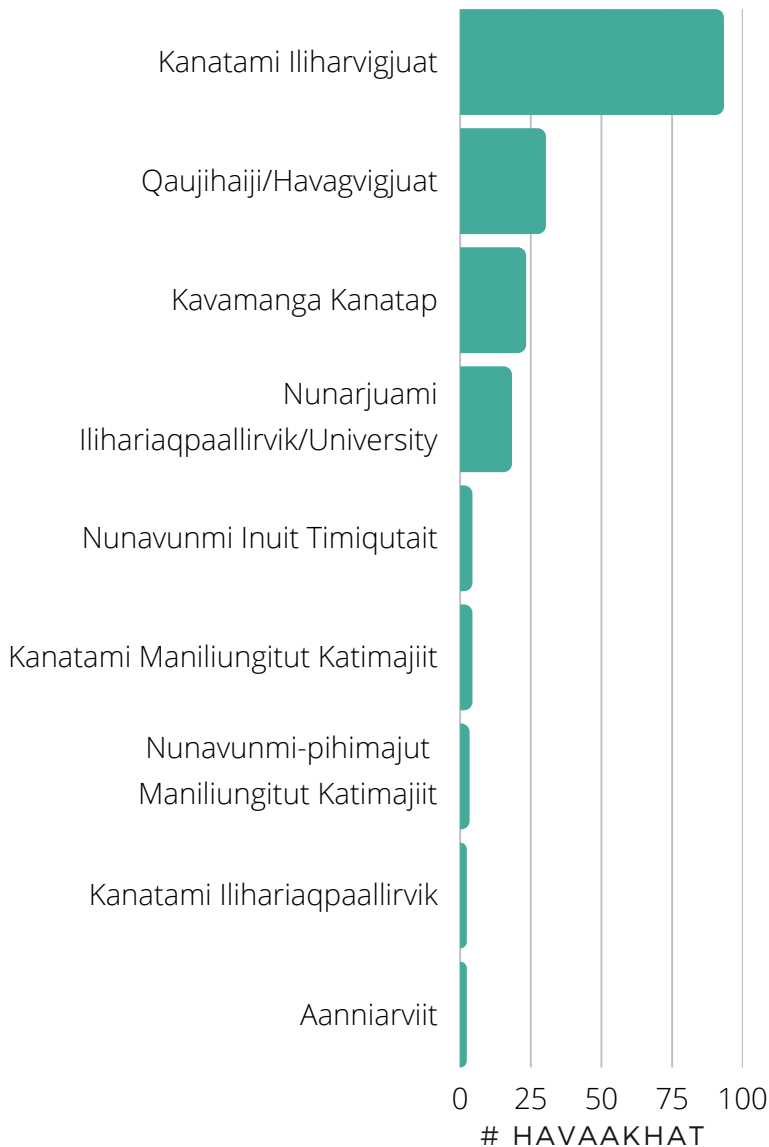

KITKUT HAVAKTUT QAUJIAINIRMUT HAVAKTUT IQALUKTUUTTAMILU?

Atan'nguqaq Ihivriuqtinga (PI) hivuliqtijuq qaujihaiji havaakhamut. PI munarijakhait tujuriami laisikhamik uukturutimik, taimaalu pipkainikkut tukhiruti maliktauluni ihuaqhaqtauluniluunniit pijukhaukpat. Tamna PI titiraqhimajut aalat **qaujihaijit havaqatigiiktut ilaujut** uuktuutimingni. Kihimi, nampait takunnaqtuq hamaniinnaq pipkaidjutigijaa ilauningga PI.

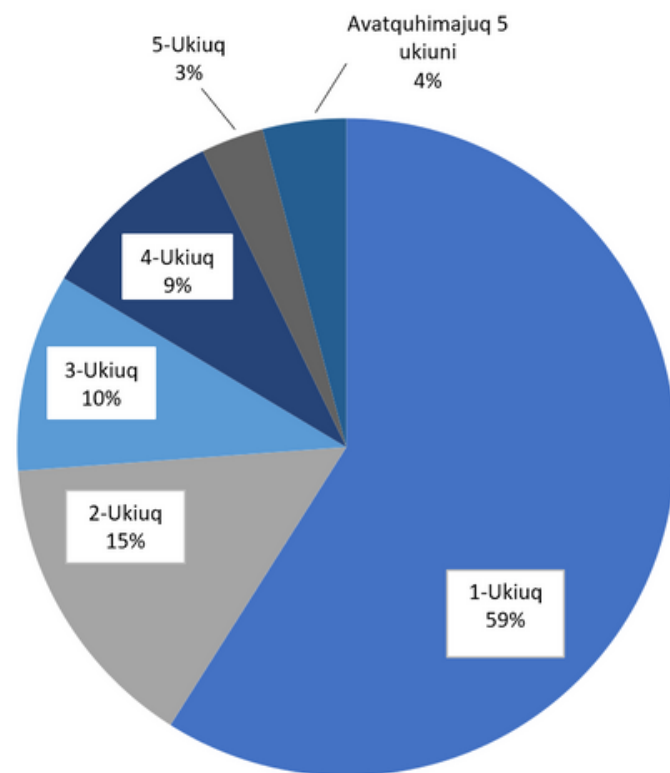
ATAN'NGUJAQ IHIVRIUQHJI

(TALVANGA ATAUTTUMUT 195 HAVAAKHAT)

16 NUNAVUNMI-PIHIMAJUT
ATAN'NGUJAT
IHIVRIUQTIT

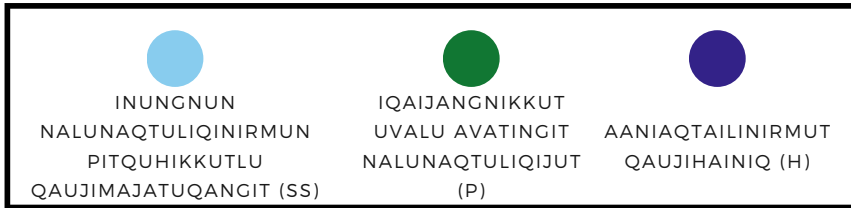
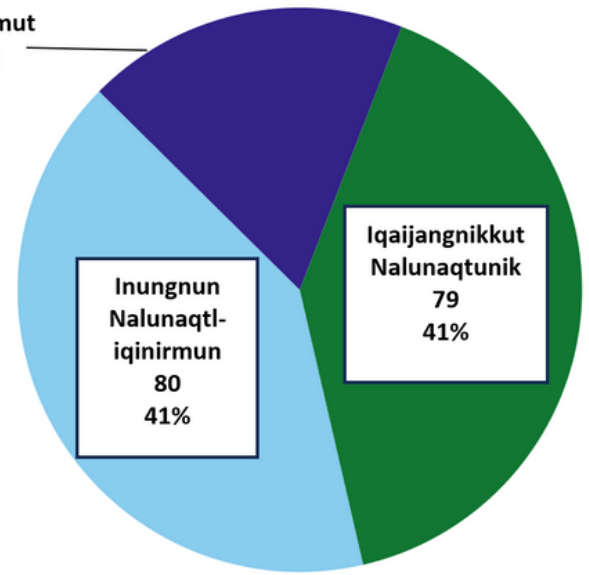
HIVITUNIIT HAVAAKHAT (ATAUTIMUT 195 HAVAAKHAT)

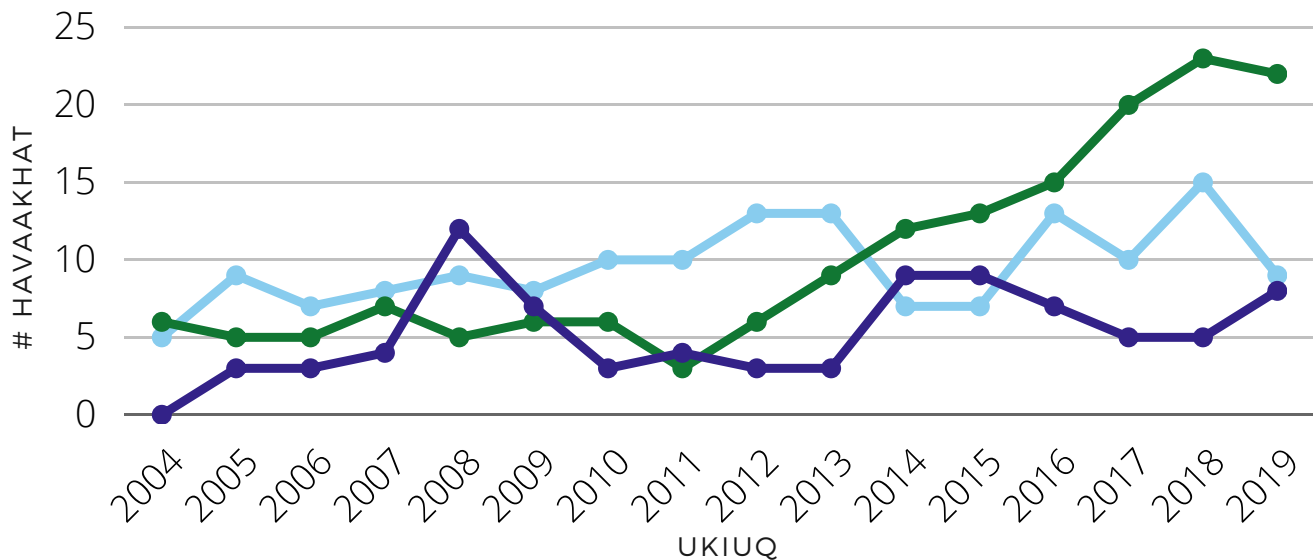
QANURITUQ QAUJIHAINIRMUT TALVANI HANIGAINILU IQALUKTUUTTIAMI

TUNIQHAINIQ TAMAINNI HAVAKTAKHANI HUAKTUINIKKUT

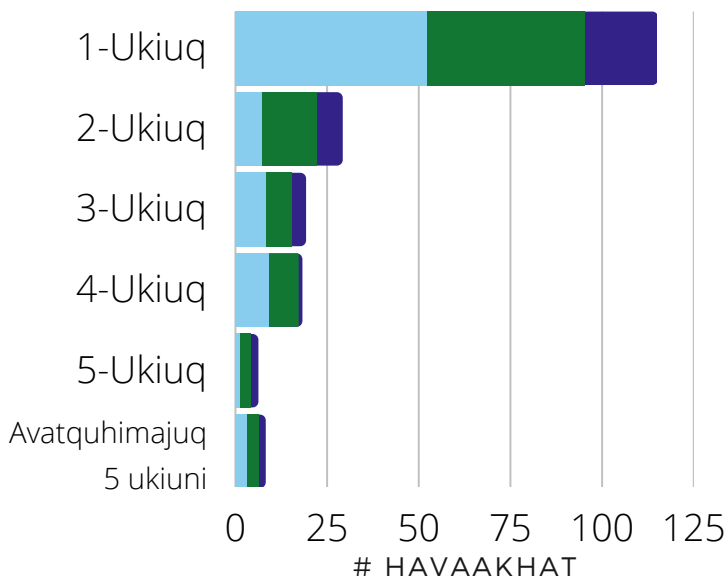
Aaniaqtailinirmut
qaujihainiq
36
18%

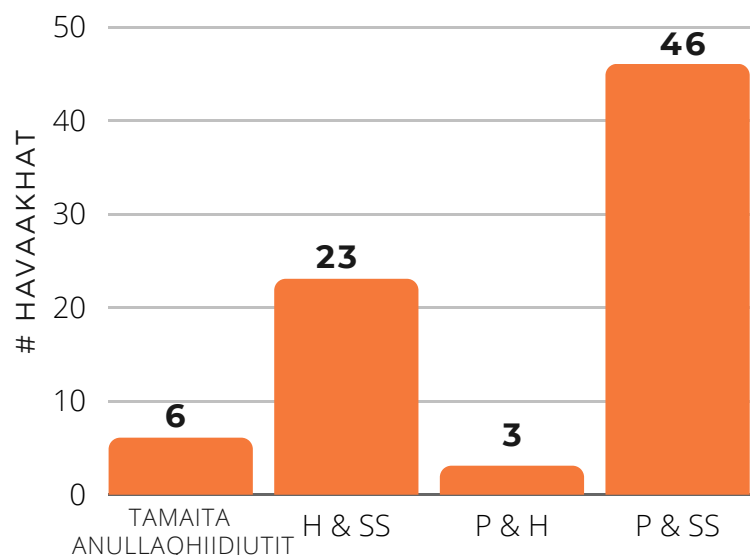
HAVAAKHANGIT TALVUUNA ANULLAUTIKHARNIK

HIVITUNIANI HAVAAKHAT ANULLAQHIIDJUTIKHANIK

NALIINNI-IQARNIKKUT HAVAAKHAT

TAMAITA 10 QAUJIHAINIRMUT UQAUTIKHAT

Qaujiharnikkut uqautikhat
pidjutigijaa turaanganig havaakhamun

ATAUTTİMUN

havaakhat

1. Pitquhikkut Katimajitlu	37
2. Inuit Qaujimajatuqangit	31
3. Tariumi (tariuq, hinaani, tariup hiku)	31
4. Hilap Aalaguqniga	30
5. Huradjat*	21
6. Iqalut*	21
7. Ilinniaqtuliqijitkut	19
8. Atugakhaq Kavamaliqinikkullu	18
9. Nunamik Aturniq uvalu Pitquhikkut Hulidjutit	18
10. Manikhaqhiurutauyut	15

INUNGMIUNIKKUT UQAUTIKHAT

havaakhat

1. Pitquhikkut Katimajitlu	37
2. Inuit Qaujimajatuqangit	31
3. Ilinniaqtuliqijitkut	19
4. Nunamik Aturniq uvalu Pitquhikkut Hulidjutit	18
5. Atugakhaq Kavamaliqinikkullu	18
6. Manikhaqhiurutauyut	15
7. Sovereignty unalu inmikku- ihumaliurniq	12
8. Qangaraalungmi	6
9. Inituqlituqat	4
10. Maligaliqijikkut Maligallu	3
11. Hanaujarnikkut	3

NUNAMIK UNALU IMARMİK UQAUTIKHAT

havaakhat

1. Tariumi (tariuq, hinaani, tariup hiku)	31
2. Hilap Aalaguqniga	30
3. Iqalut*	21
4. Huradjat*	21
5. Nauhimajut*	14
6. Tariuqhungiittuq imaq (tahiit, kuugait, kuukat)	14
7. Tariurmi uumajut	14
8. Hilaup aalannguqtirlugu	12
9. Atuqtakhanik Pivallianiq	9
10. Ikkiak unalu Qilangmi ikkiakkut	9
11. Aulapkaidjutikhanik	9

AANNIAQTAILINIKKUT UQAUTIKHAT

havaakhat

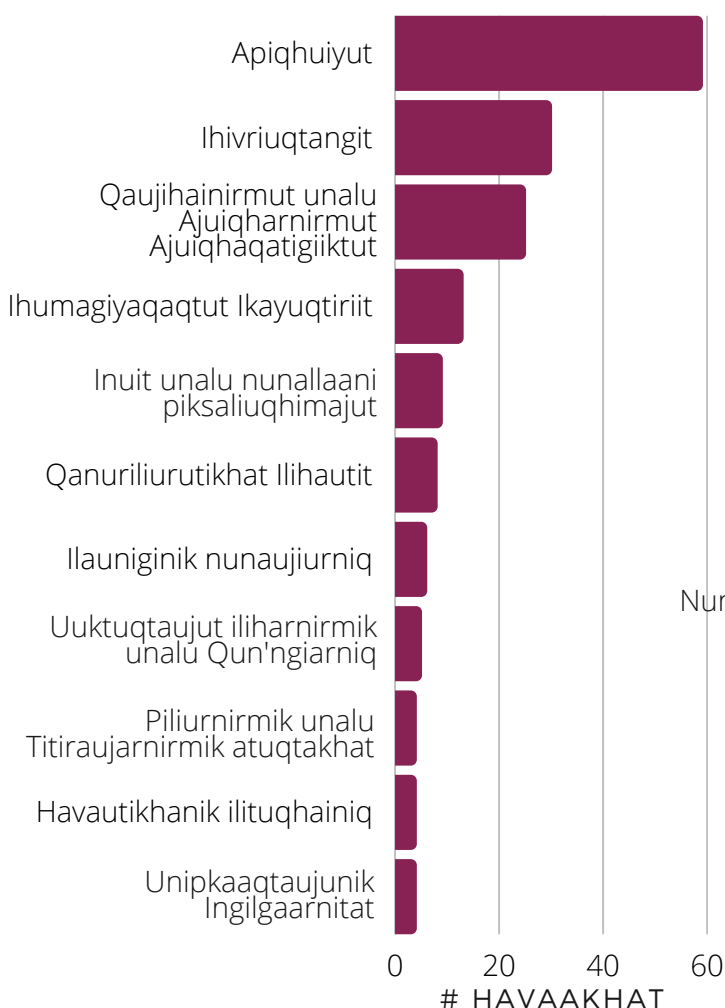
1. Inuuhiqattiarniq	13
2. Inungnun Aanniaqtailinikkut unalu Aanniaqtailinikkut Akhuurhainikkut	9
3. Aanniaqtailinirmut Taaktiujut unalu Hacakingit unalu Ilihaqtut	8
4. Havauhiliqijikkut	6
5. Aaniaqtailinirmut Timiqutigijangit unalu Munaqhidjutit	6
6. Nunallaani Nakuaqqutit	6
7. Munarhiliqinirmut Aaniaqtulirijiimit Qaujihainiq	3
8. Aaniaqtailinikut Ikayuutit	2
9. Inugiangningit Aanniaqtailinirmut	1

*Ilait havaakhat laisqaqtut NRI turaarviujunit **pijutiqaqtunik uumajunik, nautianik iqalukhiurviilu.** Kihimi, qaujihaidjutit huradjanik, iqalungnik, uvunalu nauhimajunik pijuitunik laisqangittut tahapkunanga NRI (takulugu uminga Unniudjut, makpigaq 2) uvunalu tamakpianganik uumajut iqalungnik qaujihainirmut ilaungittut umani unniudjunmi.

ILITUQHAINIQMI ATUQTUNIK

Nampangit takunnaqtut uvani makpigaaq
8-9 pipkaidjutigijait **qaujihainikkut**
qanuriliurutingit unalu unniudjutit
atuqtakhangit naunaiqhimaajuq
laisilkhanik uuktuutinginni
(tamaitaungittuq laisiit ilaliutihimajuq
una naunaitkutaq).

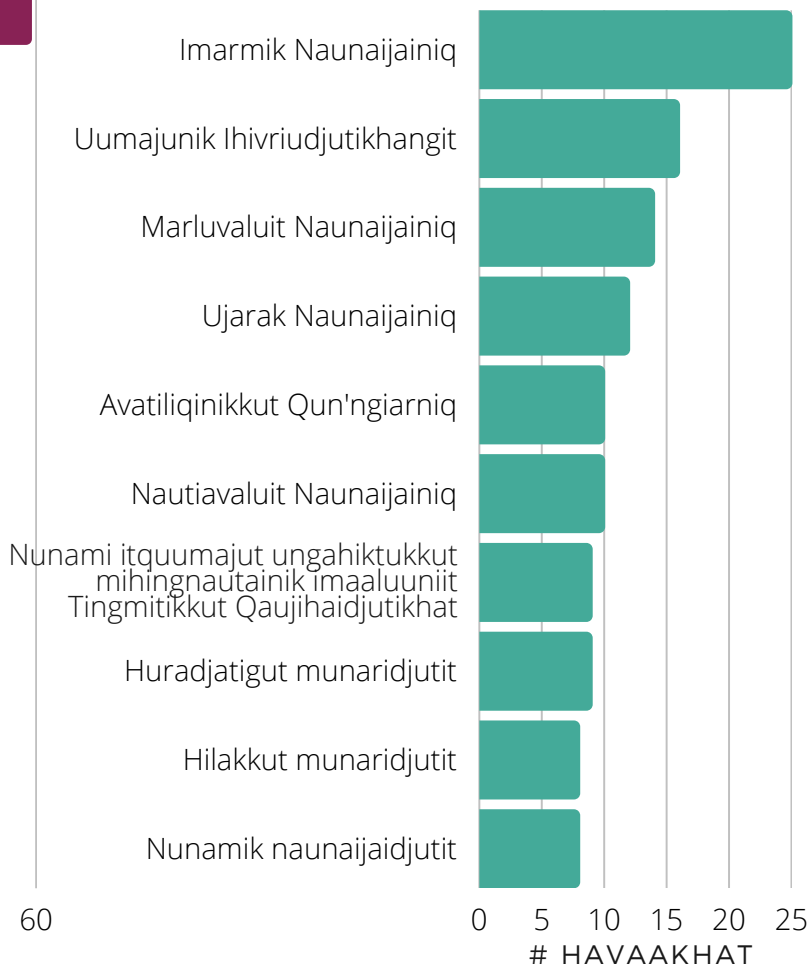
QUULIUJUT 10 INUNGNUT AANNIAQTAILINIRMUT QAUJIHAINIKKUT QANURILIURUTINGIT (HILATAANI 117 HAVAAKHAT)

TAMAITA 10 ILITUQHAINIQMI ATUQTUNIK

	# havaakhata
1. Apiqhuiyut	59
2. Ihivriuqtangit	30
3. Imarmik Naunaijainiq	25
4. Qaujihainirmut unalu	25
Ajuiqharnirmut Ajuiqhaqatigiiktut	
5. Uumajunik Ihivriudjutikhangit	16
6. Marluvaluit Naunaijainiq	14
7. Ihumagiyaqaqtut Ikayuqtiriit	13
8. Ujarak Naunaijainiq	12
9. Nautiavaluit Naunaijainiq	10
10. Avatiliqinikkut Qun'ngiarniq	10

QUULIUJUT 10 NUNARJUAMI UNALU IMARMI QAUJIHAINIRMUT ATUQTAKHAT (HILATAANI 76 HAVAAKHAT)

NUNALLAANI ILAUNIQ QAUJIHAINIRMUT

8

HAVAAKHANGIT TALVANI
NUNAVUT ILIHALIARPAARVINGMI
ILAUHIMAAQTUNIK

38

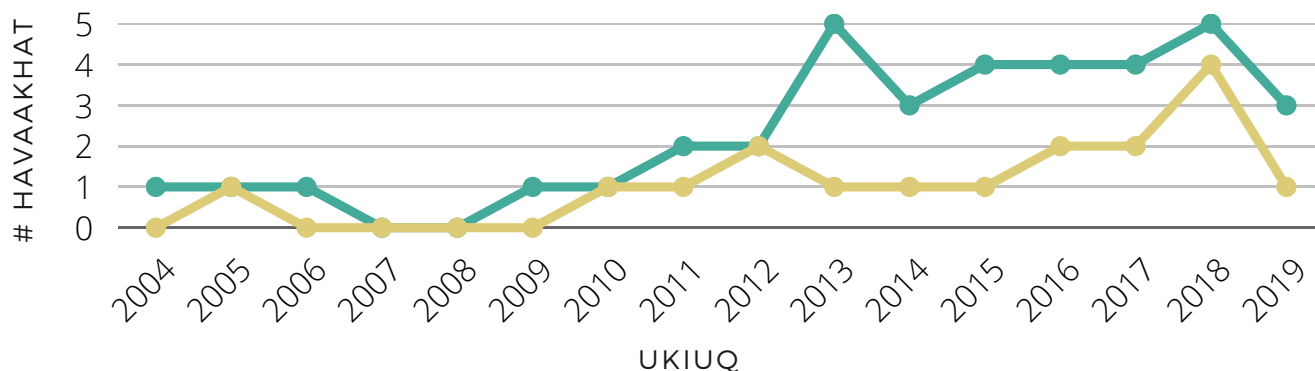
**Nunallaanun-atadjutit
havaakhah** tapkua ilaujut
nunallaani ilaujut ilangini
aktiilaangini, uuktuutigilugu,
nunamingni maligahat,
numiktirijut, uvaluuniin
naunaijautit tunihijut.

18

Nunallaanun-ilaujut havaakhah
pidjutiaqatut qaujihainirmut
havaqatigiingniq akkungangni
Atan'ngujamin Ihivriugtamin uvalu
nunallaani ilaujut uvaluuniin
timiqtutaujut humi nunallaat
pidjutiaqatut aulahimaaqtumik
munaridjutinik tamaini ilangini
qaujihainirmut.

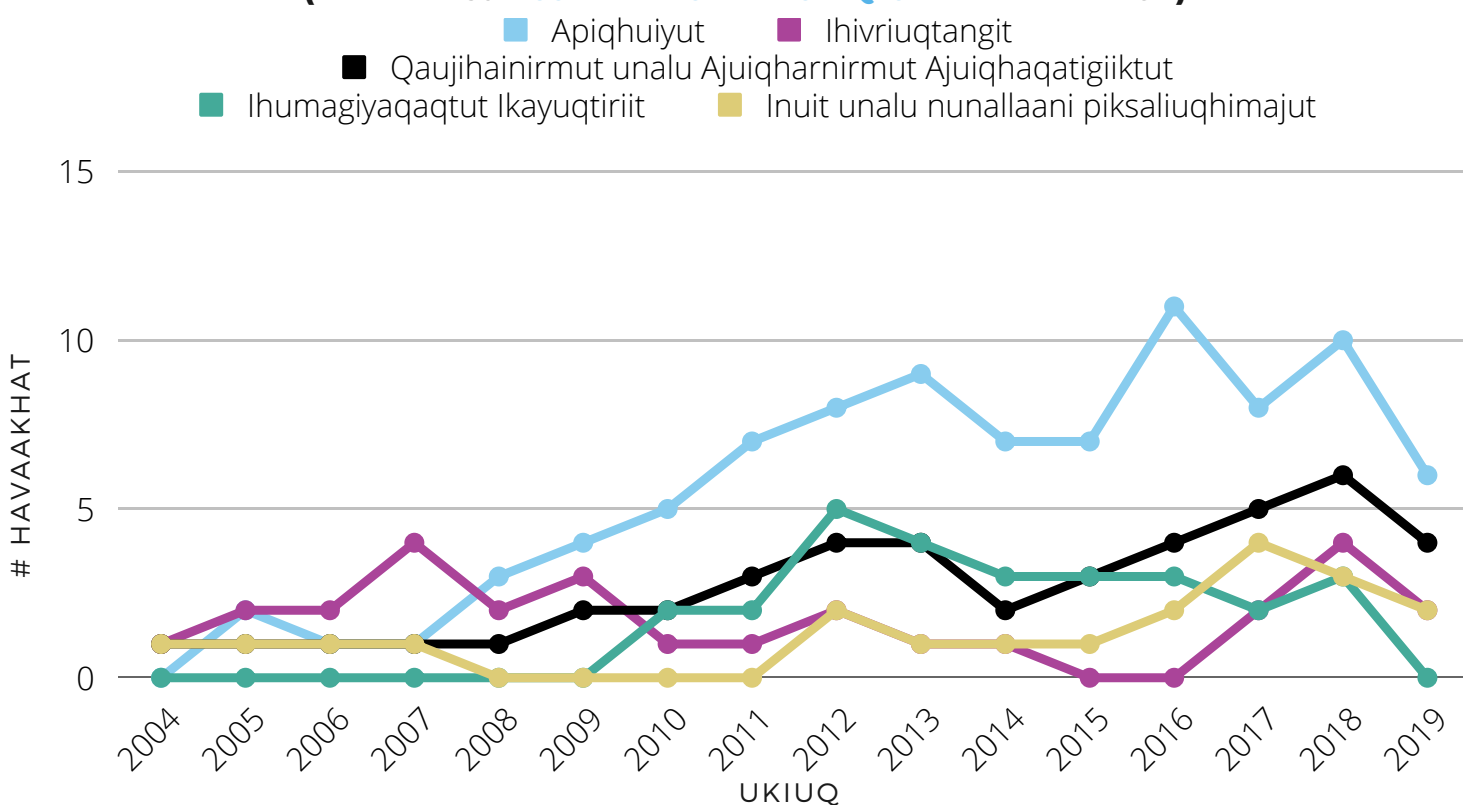
NUNALLAANI ILAULUKAARNIQ

(HILATAANI 36 INUUHIRINIKKUT NALLUNAQTUNIK HAVAAKHANGIT)

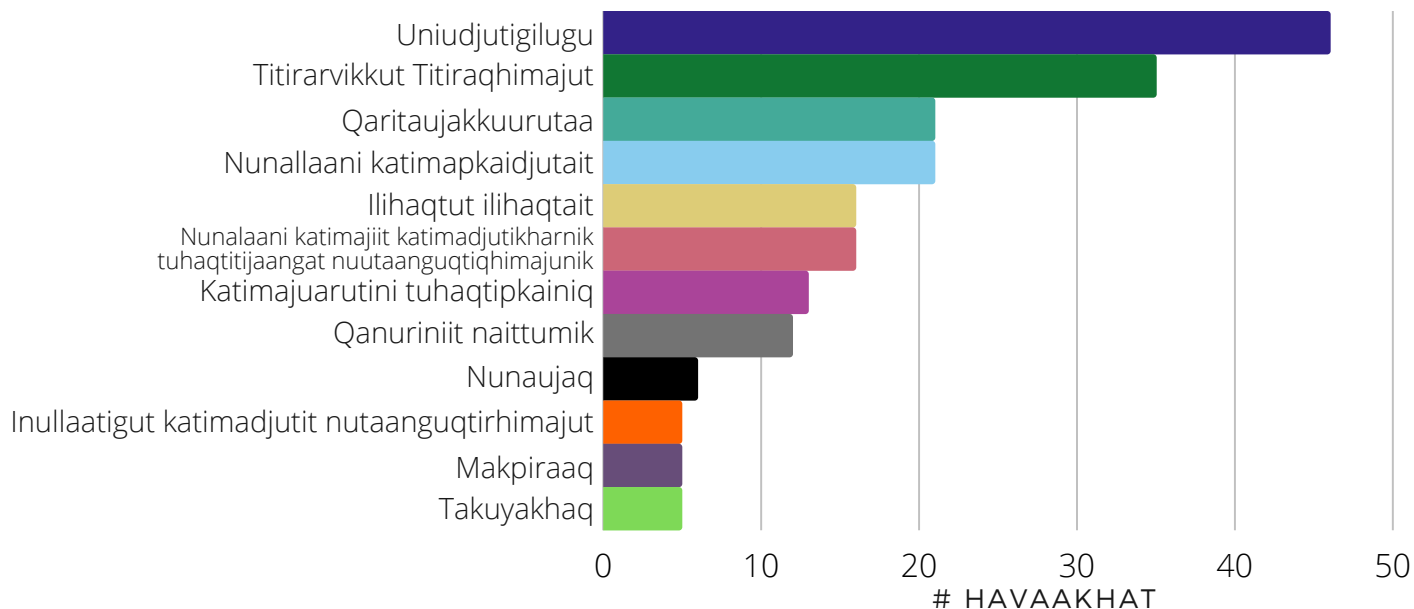
INULIQTUT QAUJIHAINIRMUT ATUGAKHANIK

(HILATAANI 36 INUUHIRINIKKUT NALLUNAQTUNIK HAVAAKHANGIT)

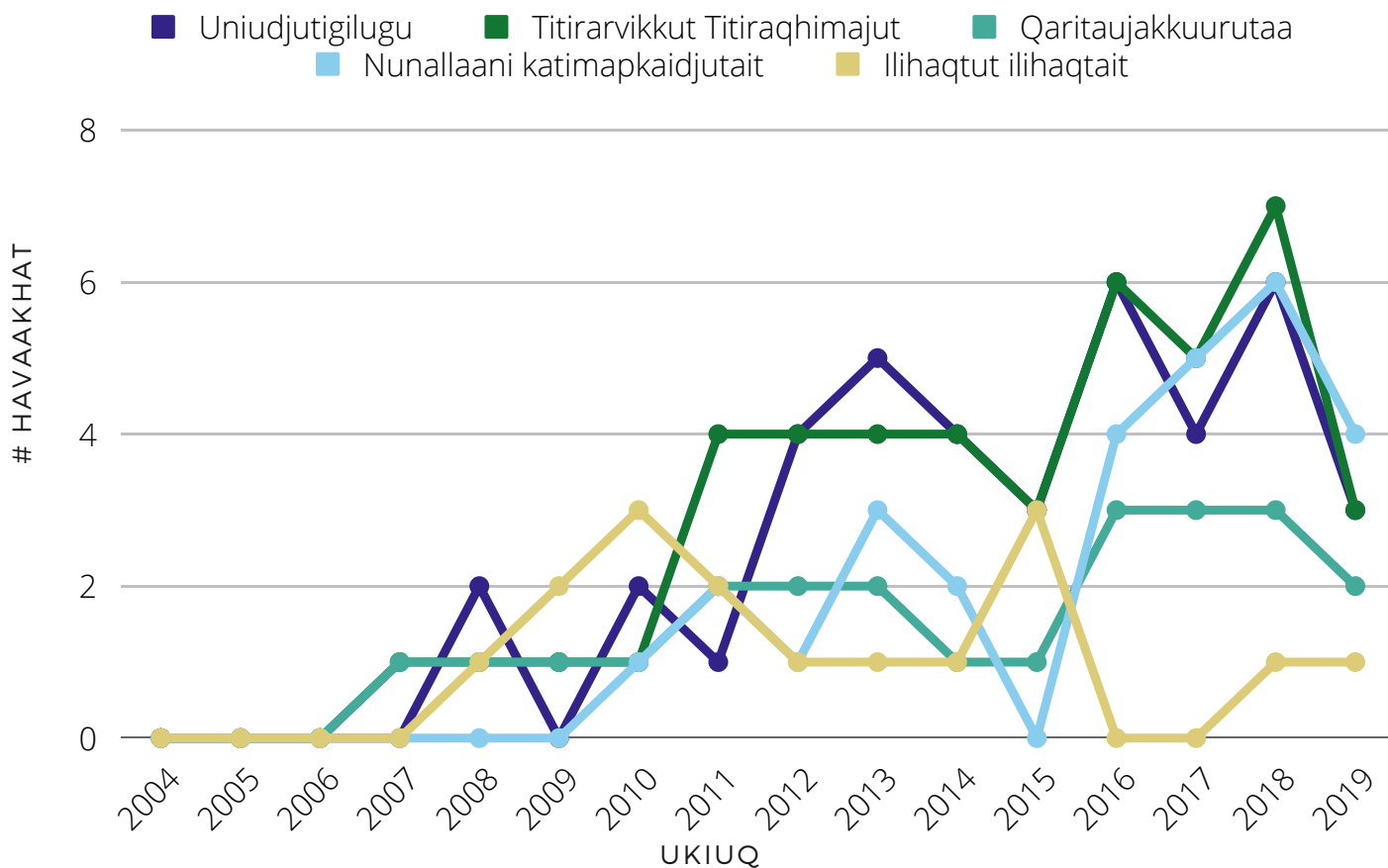

QAUJIHARNIKKUT UNNIUDJUTIKKUT HANALRUTIT

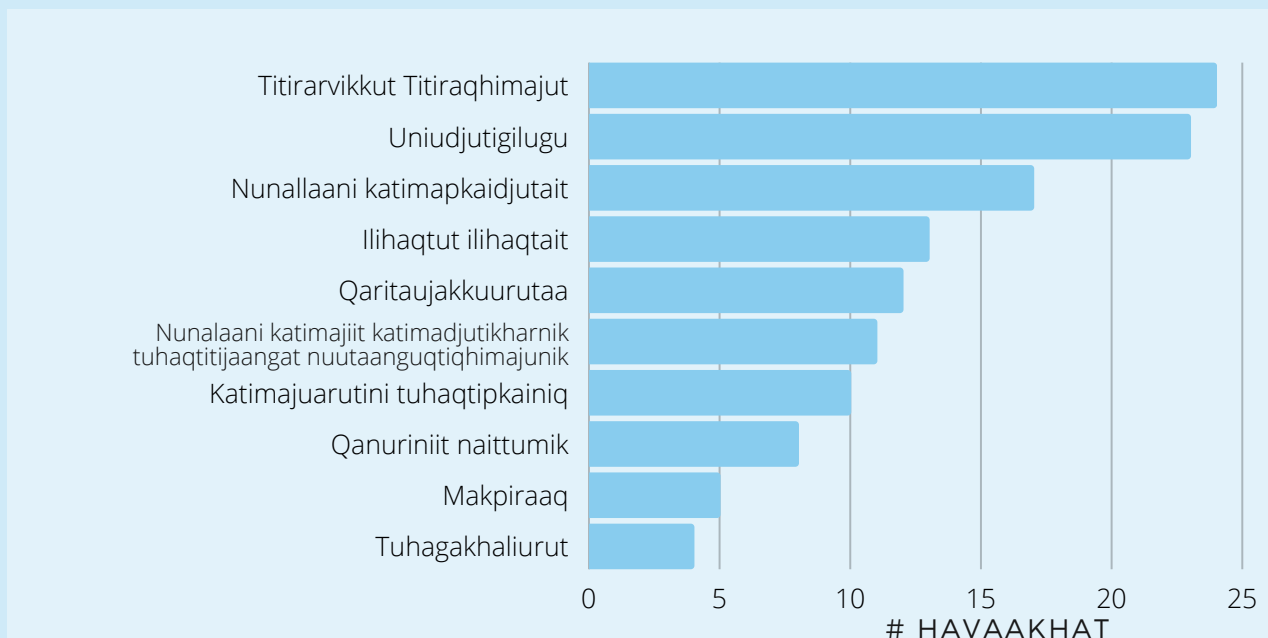
QUULIUJUT 10 UNNIUDJUTIT IHUAQUTIT (HILATAANI 94 HAVAAKHANGIT)

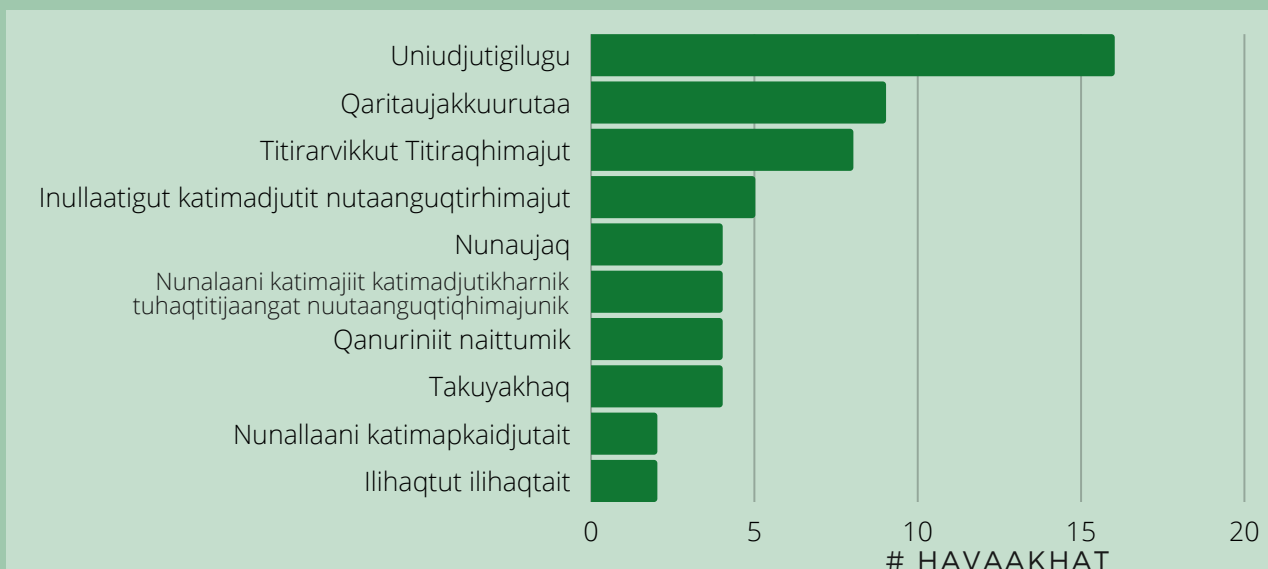
QULLIUJUT 5 UNNIUDJUTIT IKAJUUTIT QAKUGUNGUGAIKPAT (HILATAANI 53 INUUIHIRINIKKUT NALLUNAQTUNIK HAVAAKHANGIT)

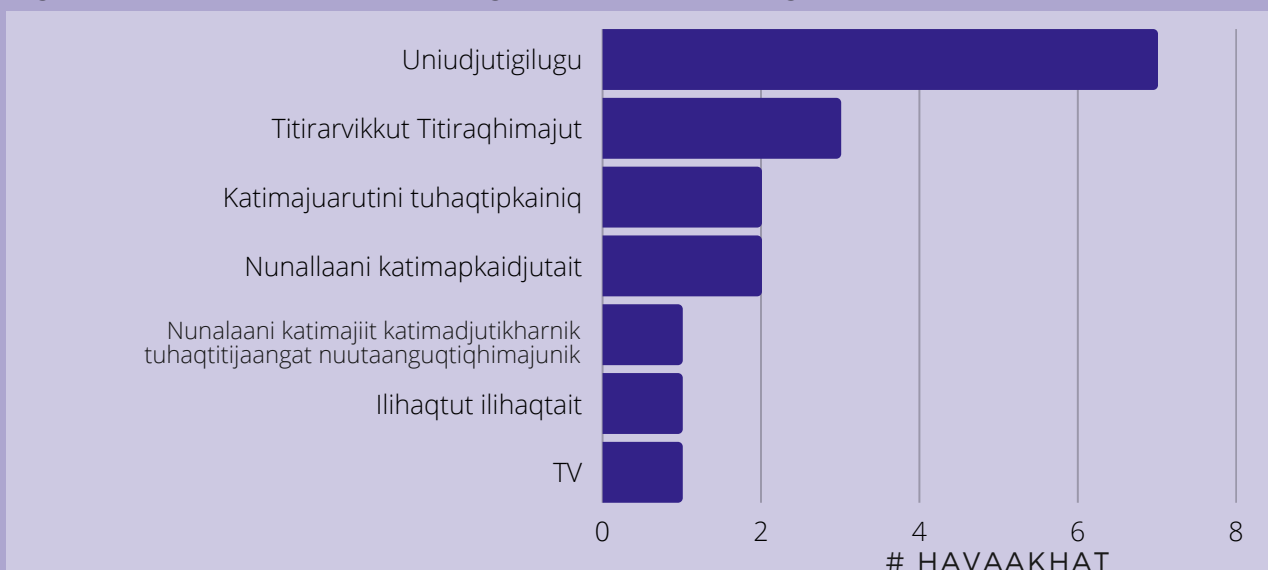
QUULIUJUT 10 INUUHIRINIKKUT NALUNAQTUNIK UNNIUDJUTIT IKAJUUTIT

QUULIUJUT 10 NALUNAQTULIQINIRMUN UNNIUDJUTIKKUT IKAJUUTIT

QUULIUJUT 10 AANNIAQTAILINIKKUT QAUJIHAIJUT IKAJUUTIT

ILITUQHAJUTINIK LAISIUYUQ IHIVRIUQNIGANIK

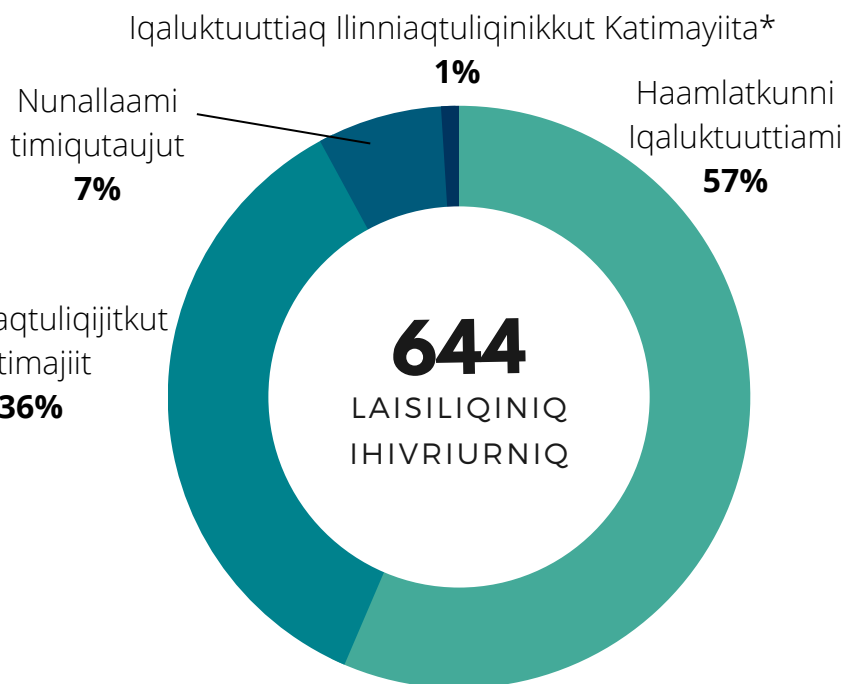
ATAUTTIMUT
QAFFIUNIIT
HAVAAKHAT:

195

TAMATKIRHIUTINGIT
QAFFIUJUT
LAISINGIT:

366

LAISINIK IHIVRIURNIQ NUNALLAANI TIMIQTIGIAUJUMIT

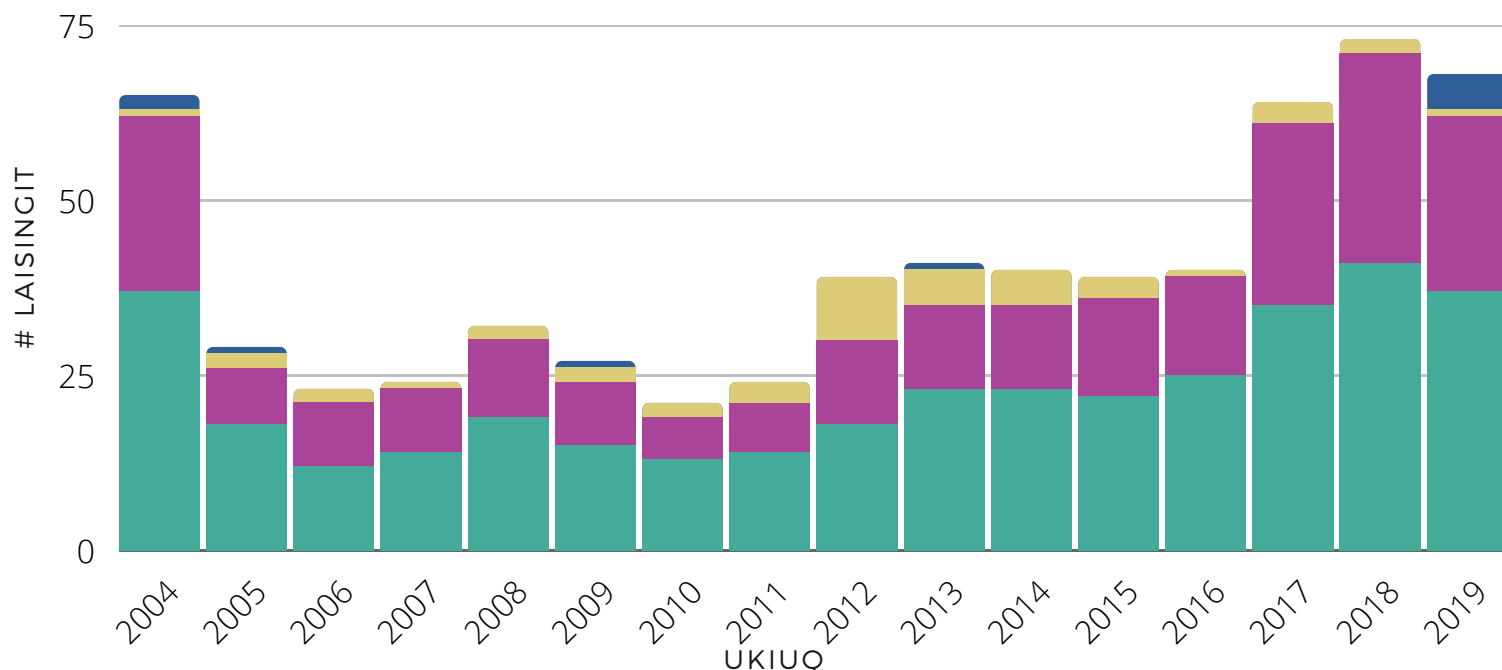

Ihivriurlugit nampait kivgaqtuqtait nunamingni katimajiit tapkua tunijaujut qaujihainikkut laisikkut uuktuutit ihivriuriangini.

Nunavut Kavamanga, Nunavut Tunngavikkut Timingat, Aviktuviinni Inuit Timiqutait, Havagviit Inungnut Kavamatkut, Kanadaup Kavamanga, ukuallu Kavamaungittut Timiqutaujut ihivriurhijut qaujihainirmut laisikhainnik. Hapkua ajungnaitut ilaujut nunallaanun uvalu ilaujut aviktungniini nampait (makpigaq 13) uvalu Nunavunmi-tamainun unniudjutit.

ATAUTTIMUT LAISINGIT IHIVRIUQTAUJUT NUNALLAANI TIMIQTIGIAUJUT

Haamlatkunni Iqaluktuuttiami Ekaluktutiak Anguhijitkut Katimajiit
Kitikmeot Ilitquhiitigut Katimajiit Iqaluktuuttiaq Ilinniaqtuliqinikkut Katimayiita*

*Nunallaani Ilinniaqtulirijitkut Katimajiit kiudjutaujut Nunavut Kavamanga Ilinniaqtulijitkut, tapkunangaungittut Nunavunmi Qaujihainirmut Havagviat.

QAUJIHAINIRMUT AULANIIT

UMINGMAKTOK

ATUQHUGIT NALUNAQTUNI

QAUJIHARNIKKUT LAISIUJUT (2004-2019)

QAUJIHARNIIT HAMANILU AVATIMI UMINGMAKTOK (2004-2019)

53

ATAUTTIMUT
LAISILGIT ATAJUT
UMINGMAKTOK

55

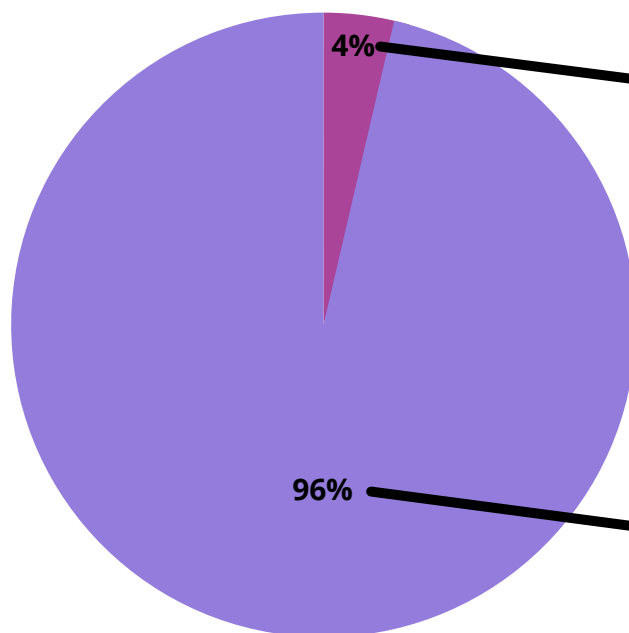
ATAUTIMIITUN
HAVAAKHANGIT
KATITIRUTIKHARNIK
TALVUNGA
UMINGMAKTUUMUT

HUMI QAUJIHAINIKKUT ATUQTAULIQTUT

Qaujihainikkut laisinga pijariaqaqtuq ukiuq tamaat tamna qaujihainikkut havaakhaq pihimajut Nunavunmi. Havaakhat aulatitivakhimajut atauhiinaungitumik ukiumi pittaagtut amihuni-ukiuni qaujihainikkut laisikharnik, unalu nuutaanguqtiqhimajukhat nunguani ukiuq tamaat.

Uumani unniudjunmi, **qaujihainikkut laisinga** nampangit pipkaidjutijaa inmikkut laisinga tunijaujuq ukiuq tamaat.

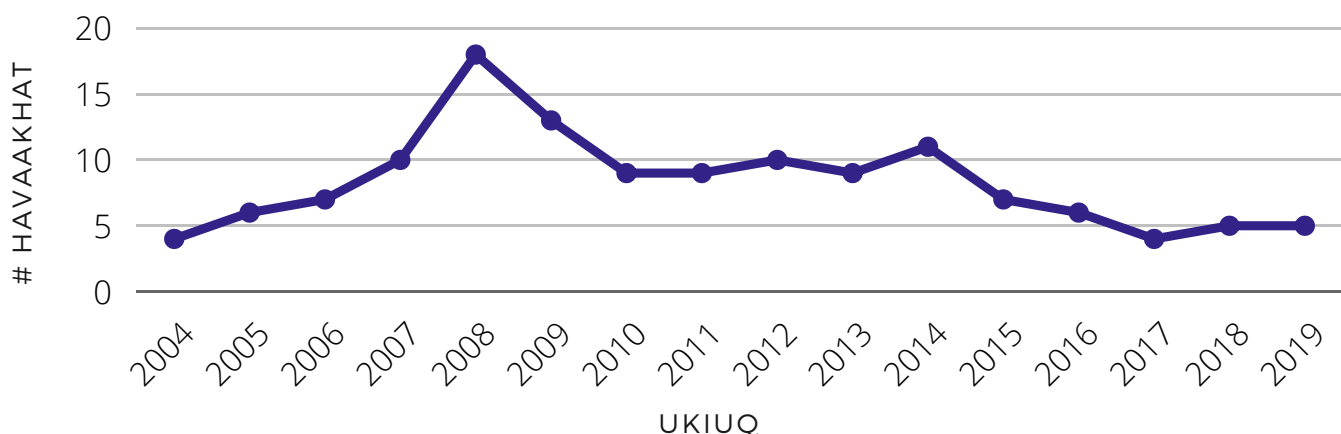
Qaujiharnikkut havaakhaq nampait pidjutiqaqtut atauhillaamik havaakhamik (piqarniarunaqhijut amigaittunik laisikhainnik amihuni ukiuni).

2
Atauttimut havaakhat
pijut havagvingmi
hilataani nunallaani
(kihipi ihivriuqtaujut
Umingmaktok)

53
Atautimiitun
havaakhangit
nunalaani

ATAUTTIMUT QAFFIUNIIT HAVAAKHAT

**Najugangit ittut
uumanngainnaq
naunaitkutaq tunijaujuq
laisingani uuktuutingit,
pipkaidjutilimaittur
tamaita humi maniqqami
qaujihainiq pijuj.**

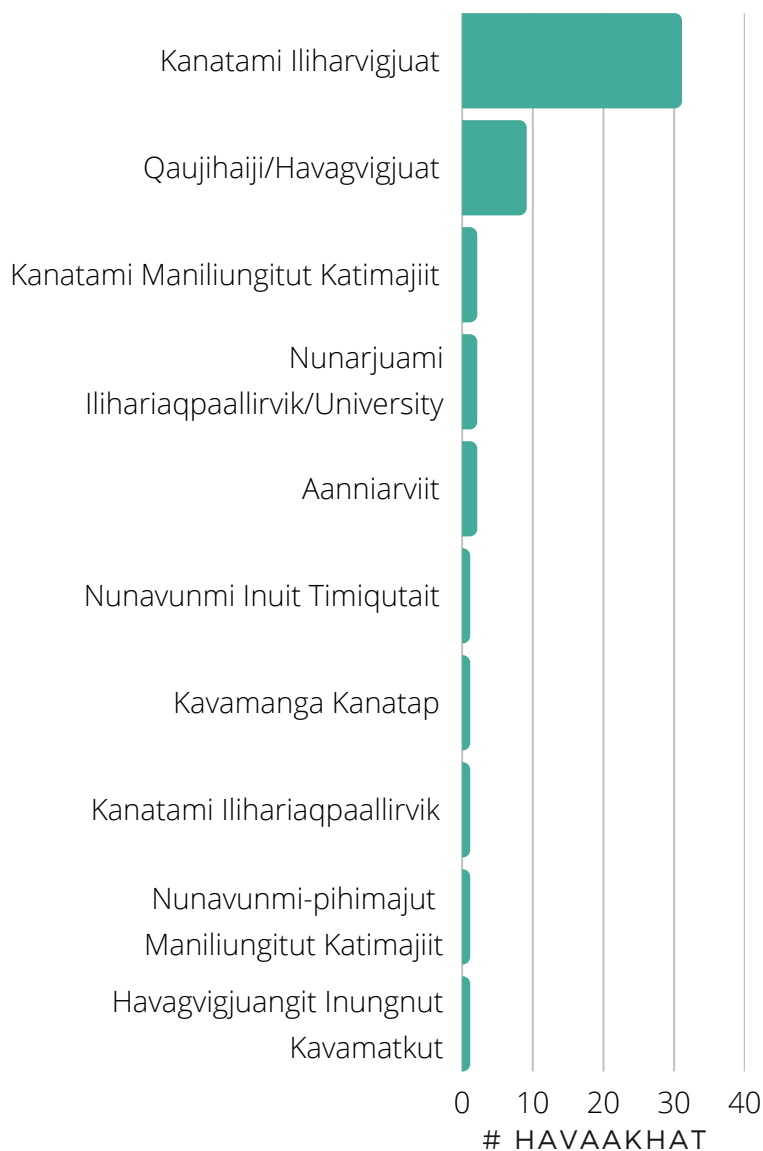

KIITKUT HAVAKTUT QAUJHAINIRMUT TALVANI UMINGMAKTUMI?

Atan'nguqaq Ihivriuqtinga (PI) hivuliqtijuq qaujihaiji havaakhamut. PI munarijakhait tujuriami laisikhamik uukturutimik, taimaalu pipkainikkut tukhiruti maliktauluni ihuaqhaqtauluniluunniit pijukhaukpat. Tamna PI titiraqhimajut aalat **qaujihaijit havaqatigiiktut ilaujut** uuktuutimingni. Kihimi, nampait takunnaqtuq hamaniinnaq pipkaidjutigijaa ilauningga PI.

ATAN'NGUJAQ IHIVRIUQHII

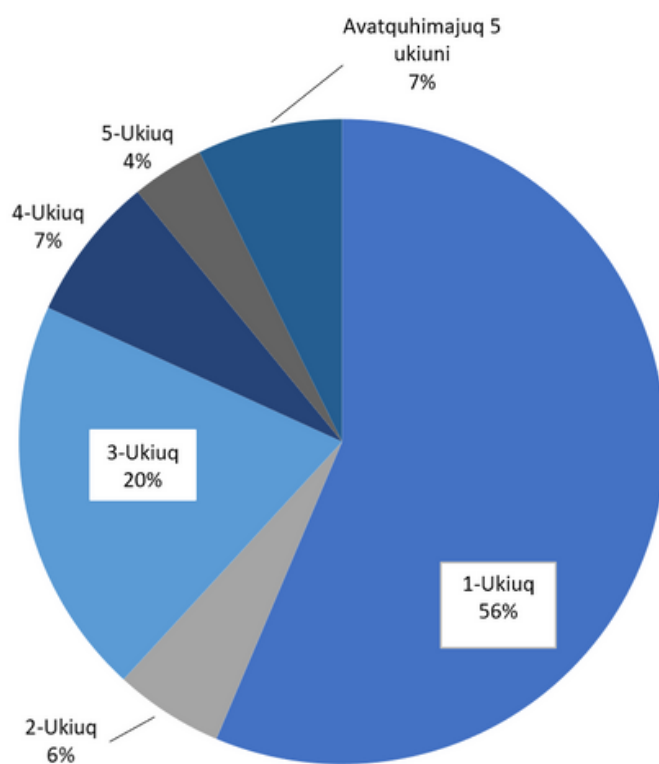
(TALVANGA ATAUTTIMUT 55 HAVAAKHAT)

5

NUNAVUNMI-PIHIMAJUT
ATAN'NGUJAT
IHIVRIUQTIT

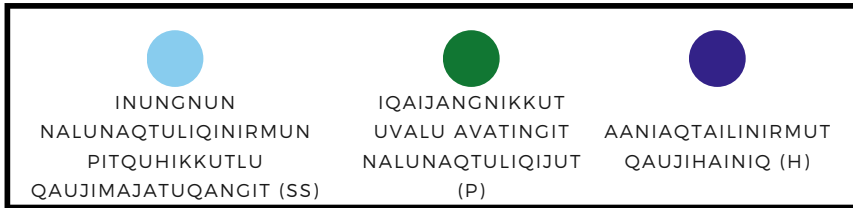
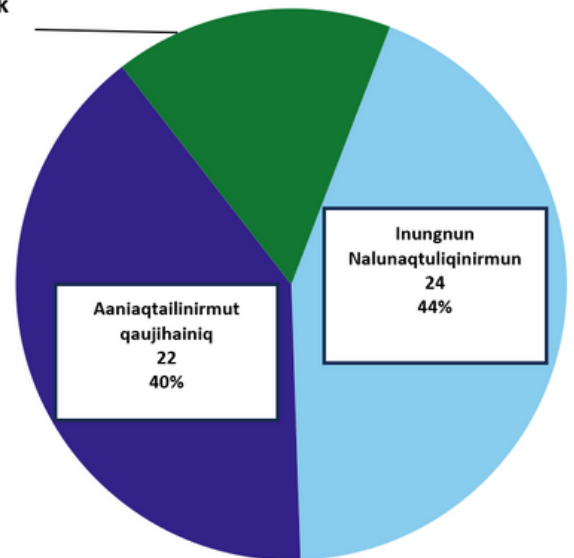
HIVITUNIIT HAVAAKHAT (ATAUTIMUT 55 HAVAAKHAT)

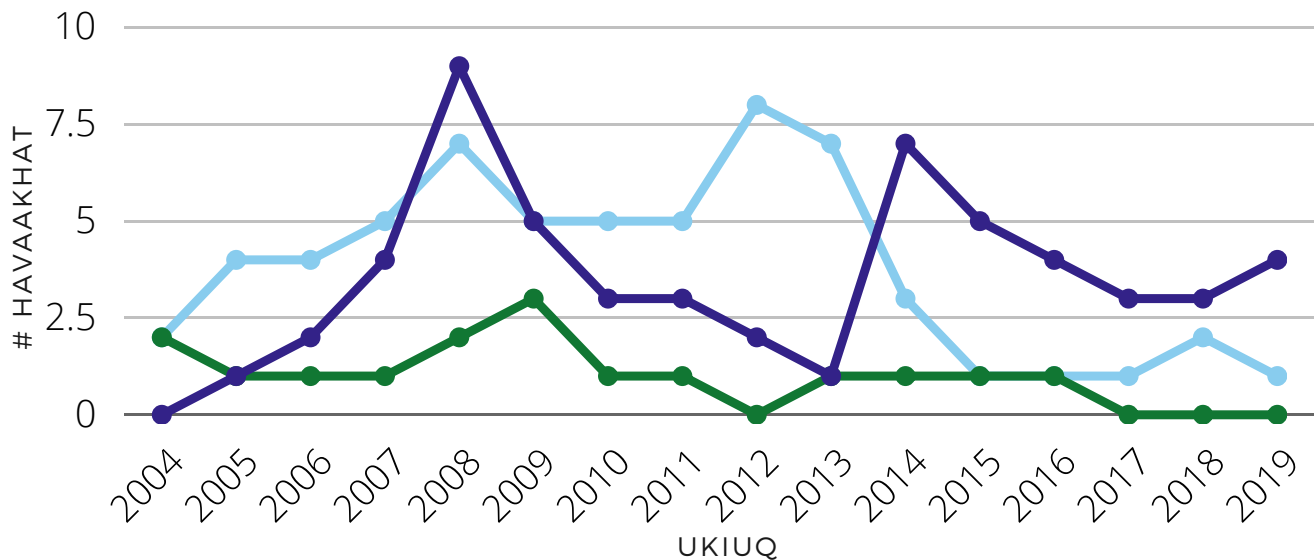
QANURITUQ QAUJIHAINIRMUT UVANI UVALU AVATIINI UMINGMAKTOK

TUNIQHAINIQ TAMAINNI HAVAKTAKHANI HUAKTUINIKKUT

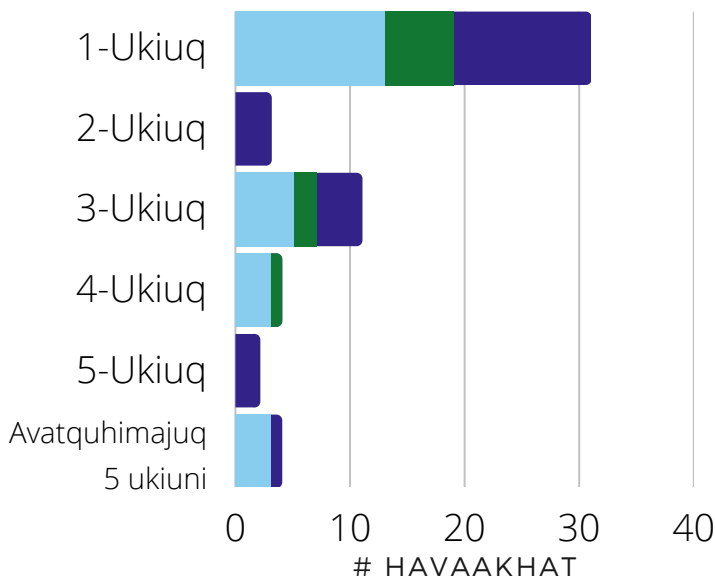
Iqaijagnikkut
Nalunaqtunik
9
16%

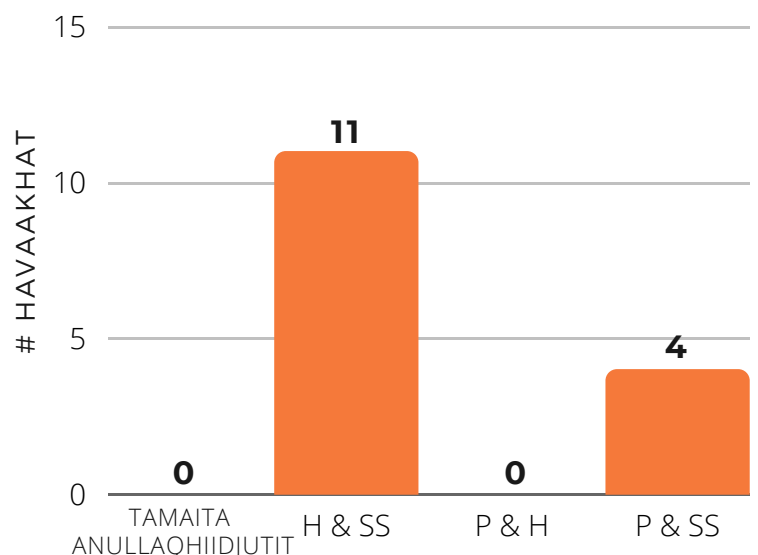
HAVAAKHANGIT TALVUUNA ANULLAUTIKHARNIK

HIVITUNIANI HAVAAKHAT ANULLAQHIIDJUTIKHANIK

NALIINNI-IQARNIKKUT HAVAAKHAT

TAMAITA 10 QAUJIHAINIRMUT UQAUTIKHAT

Qaujiharnikkut uqautikhat
pidjutigijaa turaanganiq havaakhamun

ATAUTTIMUN

havaakhat

1. Ilinniaqtuliqijitkut	10
2. Pitquhikkut Katimajiitlu	9
3. Manikhaqhiurutauyut	8
4. Inuit Qaujimajatuqangit	7
5. Anniaqtailinirmut Taaktiujut unalu Hacakingit unalu Ilihaqtut	7
6. Hilap Aalaguqniga	6
7. Nunamik Aturniq uvalu Pitquhikkut Hulidjutit	5
8. Inuuhiqattiarniq	5
9. Tariumi (tariuq, hinaani, tariup hiku)	4
10. Aaniaqtailinirmut Timiqutigijangit unalu Munaqhijutit	4
11. Havauhiliqijikkut	4

INUNGMIUNIKKUT UQAUTIKHAT

havaakhat

1. Ilinniaqtuliqijitkut	10
2. Pitquhikkut Katimajiitlu	9
3. Manikhaqhiurutauyut	8
4. Inuit Qaujimajatuqangit	7
5. Nunamik Aturniq uvalu Pitquhikkut Hulidjutit	5
6. Atugakhaq Kavamaliqinikkullu	2
7. Auttimukpallianirmik Aktuutaujut	1
8. Maligaliqijikkut Maligallu	1
9. Hanaujarnikkut	1
10. Kangirhipkaidjut	1
11. Qangaraalungmi	1

NUNAMIK UNALU IMARMIK UQAUTIKHAT

havaakhat

1. Hilap Aalaguqniga	6
2. Tariumi (tariuq, hinaani, tariup hiku)	4
3. Tariurmi uumajut	2
4. Hilaup aalannguqtirlugu	2
5. Iqalut*	2
6. Aulapkaidjutikhanik	2
7. Atuqtakhanik Pivallianiq	1
8. Huradjat*	1
9. Hivuuranaqtunik	1

AANNIAQTAILINIKKUT UQAUTIKHAT

havaakhat

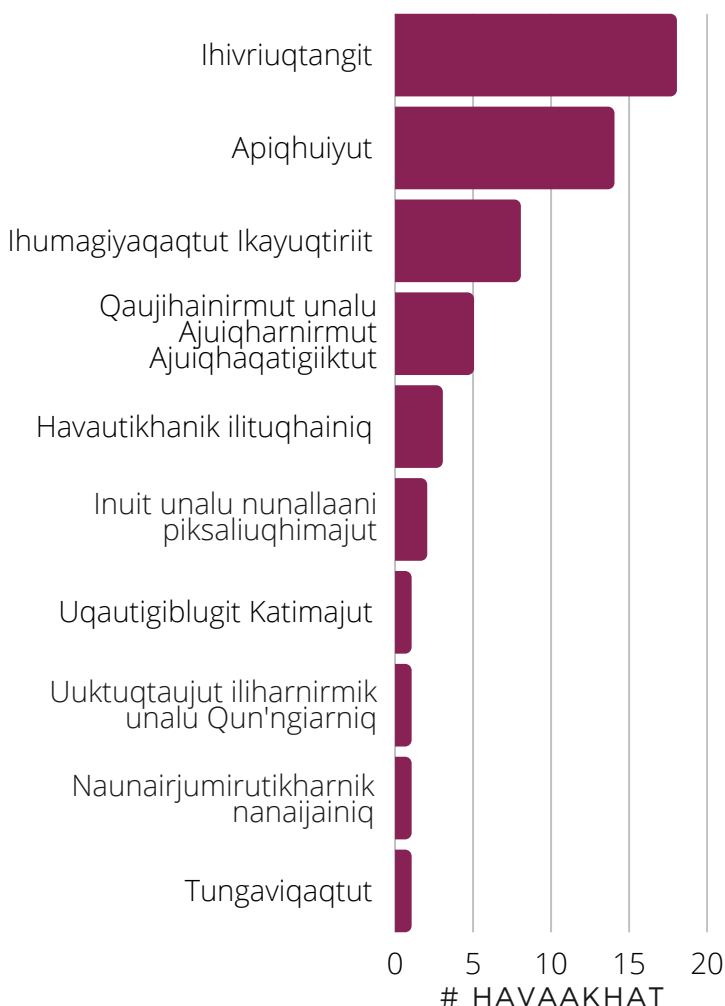
1. Anniaqtailinirmut Taaktiujut unalu Hacakingit unalu Ilihaqtut	7
2. Inuuhiqattiarniq	5
3. Aaniaqtailinirmut Timiqutigijangit unalu Munaqhijutit	4
4. Havauhiliqijikkut	4
5. Munarhiliqinirmut Aaniaqtulirijiimit Qaujihainiq	3
6. Inungnun Aanniaqtailinikkut unalu Aanniaqtailinikkut Akhuurhainikkut	2
7. Inugiangningit Aanniaqtailinirmut	1
8. Aaniaqtailinikut Ikayuutit	1

*Iait havaakhat laisqaqtut NRI turaarviujunit **pijutiaqtunik uumajunik, nautianik iqalukhiurviilu.** Kihimi, qaujihaidjutit huradjanik, iqalungnik, uvunalu nauhimajunik pijuitunik laisqangittut tahapkunanga NRI (takulugu uminga Unniudjut, makpigaq 2) uvunalu tamakpianganik uumajut iqalungnik qaujihainirmut ilaungittut umani unniudjunmi.

ILITUQHAINIQMI ATUQTUNIK

Nampangit takunnaqtut uvani makpigaq
19-20 pipkaidjutigijait **qaujihainikkut**
qanuriliurutingit unalu unniudjutit
atuqtakhangit naunaiqhimaajuq
laisilkhanik uuktuutinginni
(tamaitaungittuq laisiit ilaliutihimajuq
una naunaitkutaq).

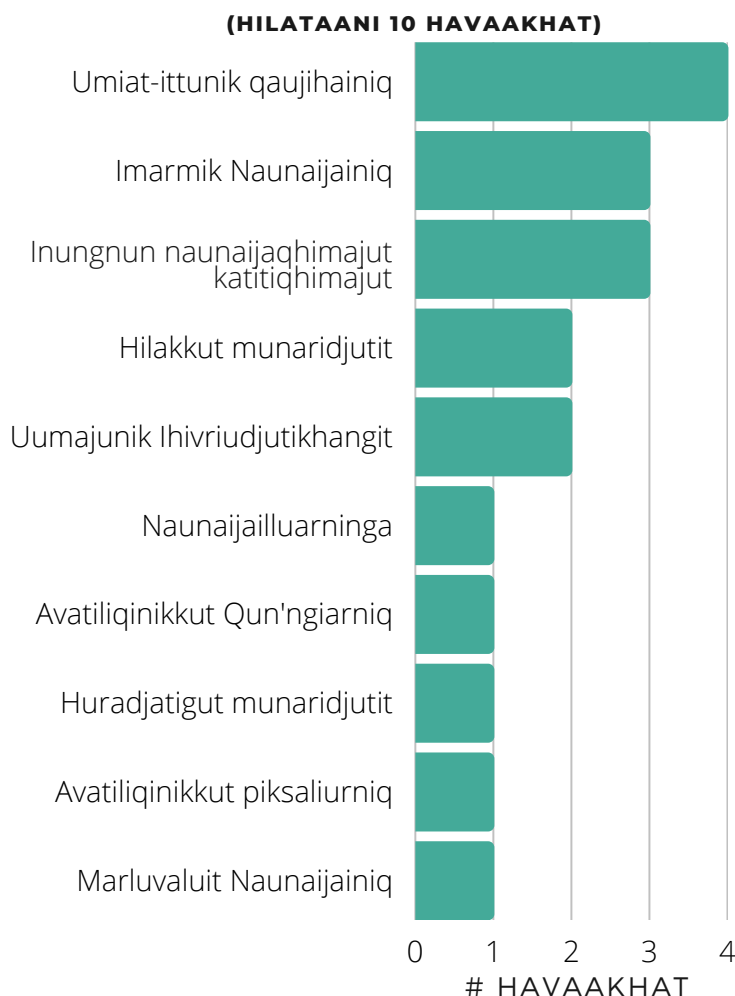
QUULIUJUT 10 INUNGNUT AANNIAQTAILINIRMUT QAUJIHAINIKKUT QANURILIURUTINGIT (HILATAANI 36 HAVAAKHAT)

TAMAITA 10 ILITUQHAINIQMI ATUQTUNIK

	# havaakhat
1. Ihivriuqtangit	18
2. Apiqhuiyut	14
3. Ihumagiyaqaqtut Ikayuqtiriit	8
4. Qaujihainirmut unalu Ajuiqharnirmut Ajuiqhaqatigiiktut	5
5. Umiat-ittunik qaujihainiq	4
6. Havautikhanik ilituqhainiq	3
7. Imarmik Naunaijainiq	3
8. Inungnun naunaijaqhimajut katitiqhimajut	3
9. Hilakkut munaridjutit	2
10. Inuit unalu nunallaani piksaliuqhimajut	2
11. Uumajunik Ihivriudjutikhangit	2

QULLIUJUT 10 NUNARJUAMI UNALU IMARMI QAUJIHAINIRMUT ATUQTAKHAT (HILATAANI 10 HAVAAKHAT)

NUNALLAANI ILAUNIQ QAUJIHAINIRMUT

3

HAVAAKHANGIT TALVANI
NUNAVUT ILIHALIARPAARVINGMI
ILAUHIMAAQTUNIK

6

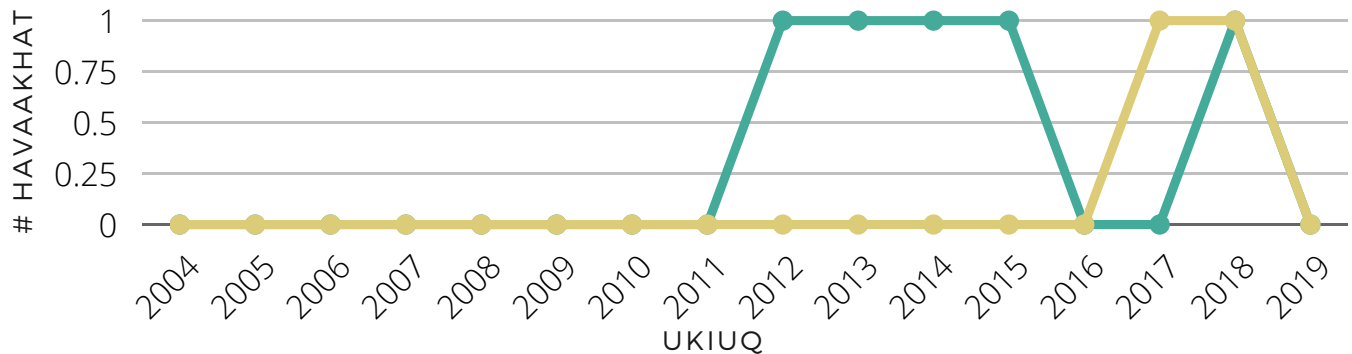
**Nunallaanun-atadjutit
havaakhata** tapkua ilaujut
nunallaani ilaujut ilangini
aktilaangini, uuktuutigilugu,
nunamingni maligahat,
numiktirijut, uvaluuniin
naunaijautit tunihijut.

1

Nunallaanun-ilaujut havaakhata
pidjutiaqatut qaujihainirmut
havaqatigiingniq akkungangni
Atan'ngujamin Ihivriuqtimin uvalu
nunallaani ilaujut uvaluuniin
timiqtutaujut humi nunallaat
pidjutiaqatut aulahimaaqtumik
munaridjutinik tamaini ilangini
qaujihainirmut.

NUNALLAANI ILAULUKAARNIQ

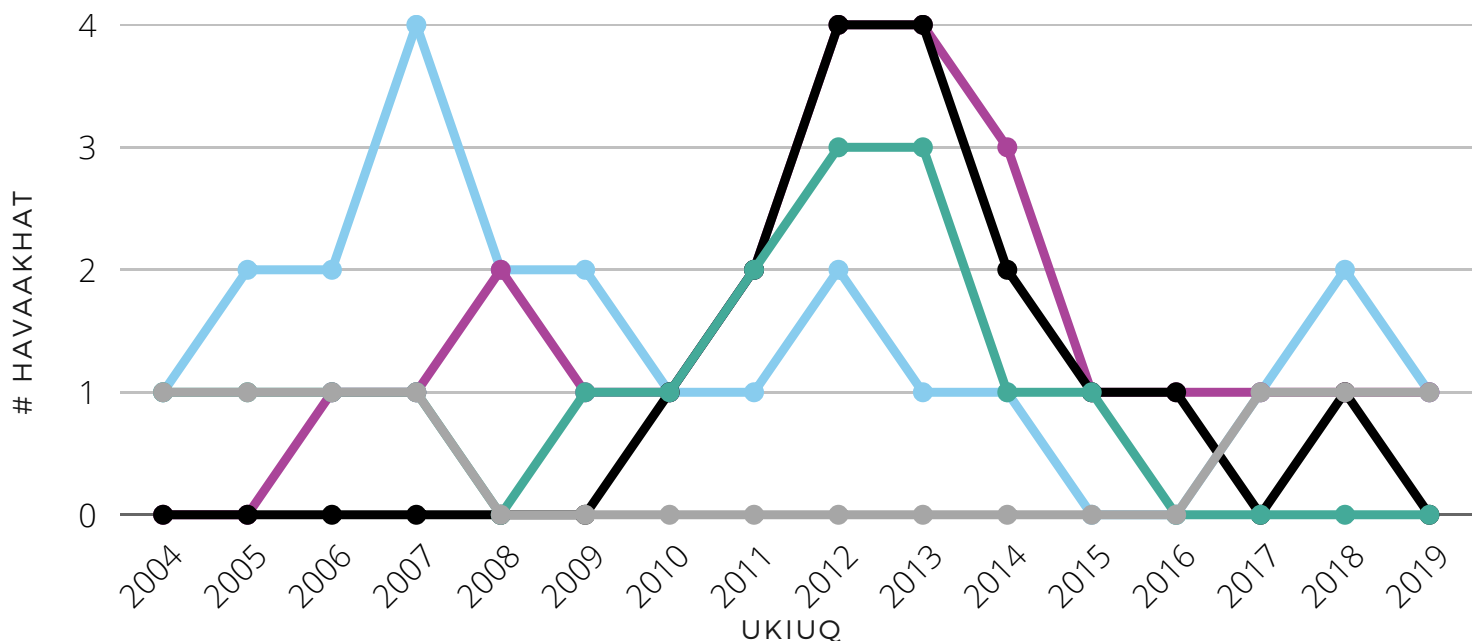
(HILATAANI 36 INUUHIRINIKKUT NALLUNAQTUNIK HAVAAKHANGIT)

INULIQTIT QAUJIHAINIRMUT ATUGAKHANIK

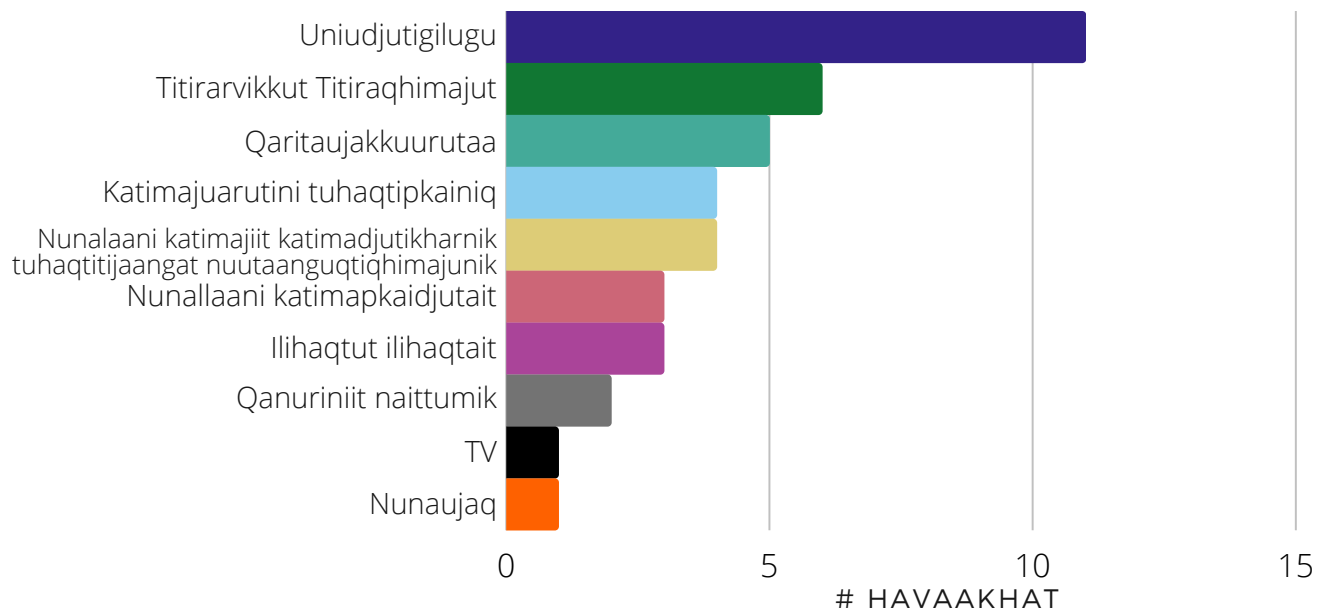
(HILATAANI 10 INUUHIRINIKKUT NALLUNAQTUNIK HAVAAKHANGIT)

- Ihivriuqtangit
- Apiqhuyut
- Ihumagiyaqaqtut Ikayuqtiriit
- Qaujihainirmut unalu Ajuiqharnirmut Ajuiqhaqatigiiktut
- Inuit unalu nunallaani piksaliuqhimajut

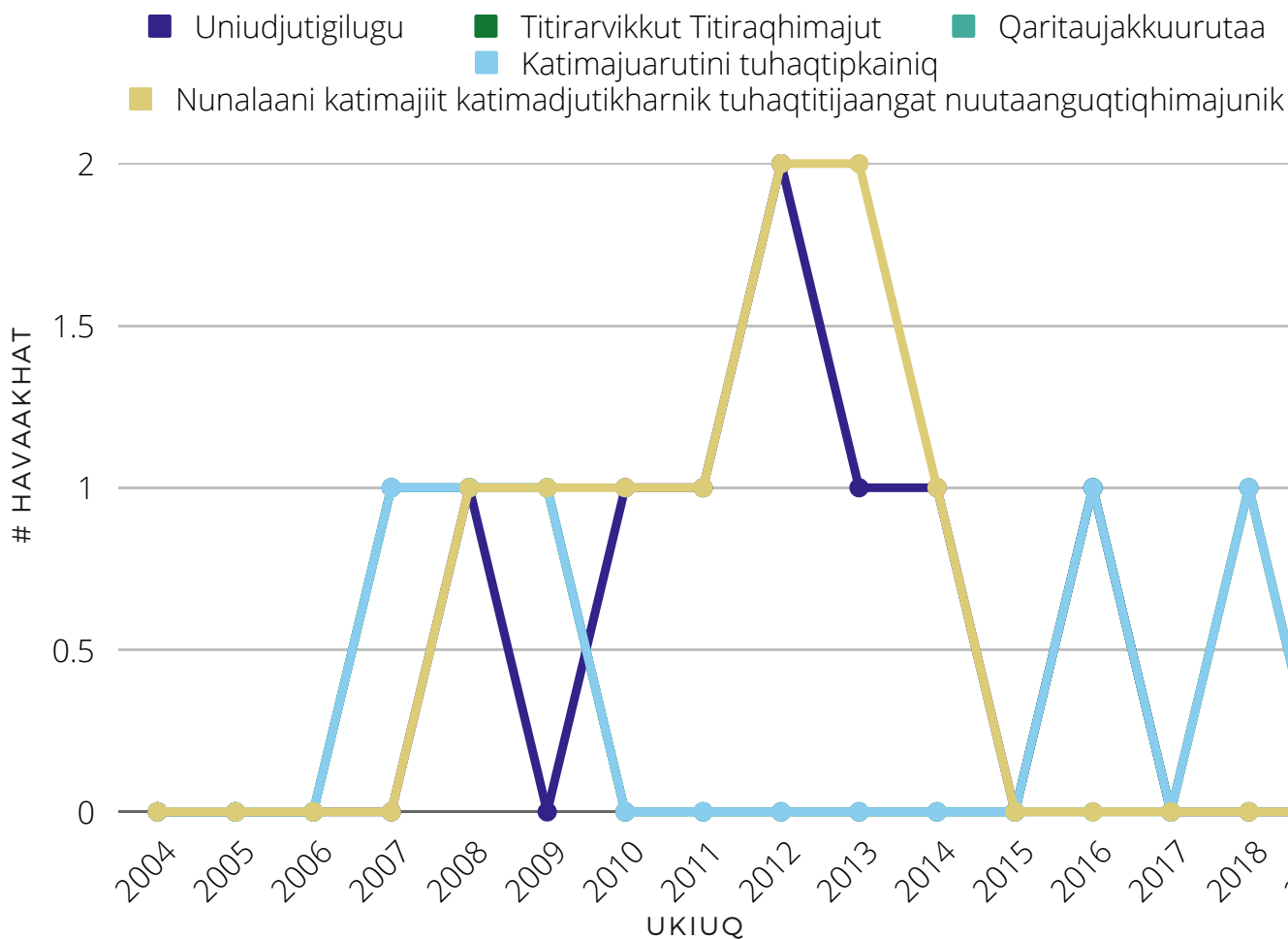

QAUJIHARNIKKUT UNNIUDJUTIKKUT HANALRUTIT

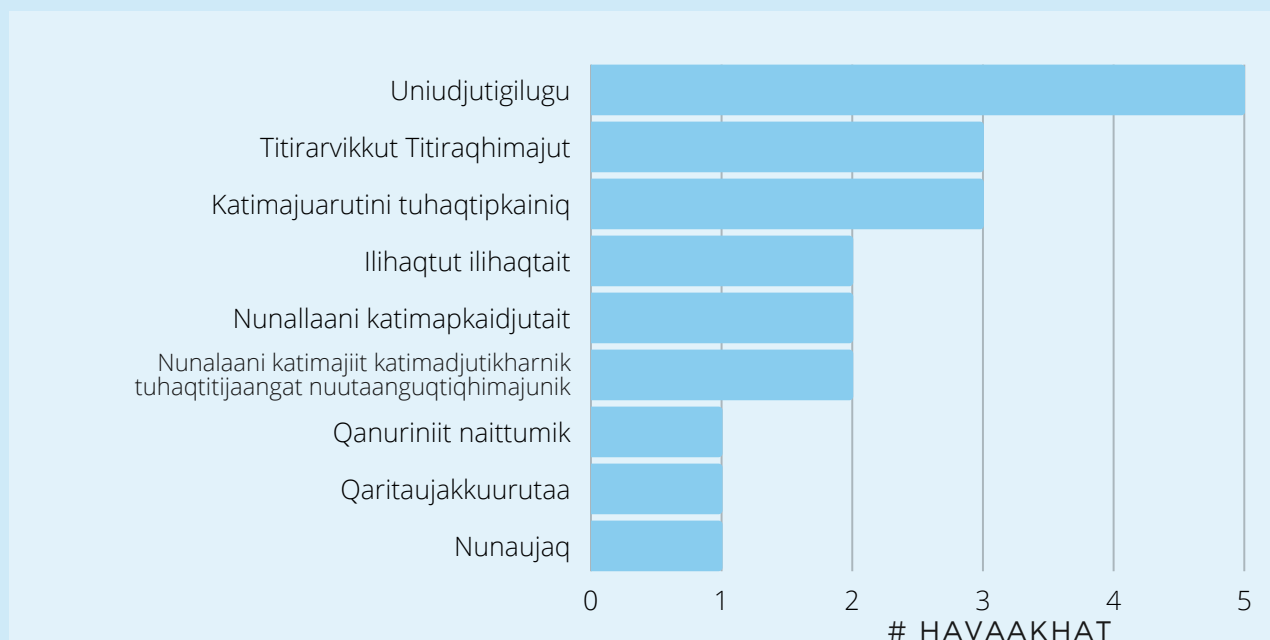
QUULIUJUT 10 UNNIUDJUTIT IHUAQUTIT (HILATAANI 22 HAVAAKHANGIT)

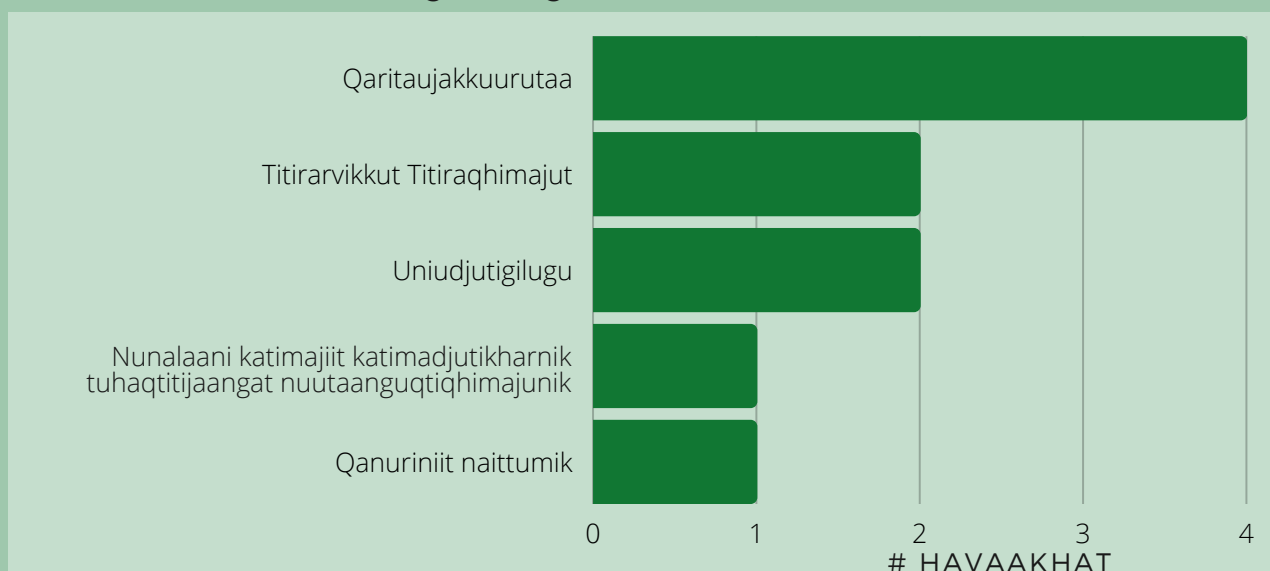
QULLIUJUT 5 UNNIUDJUTIT IKAJUUTIT QAKUGUNGUGAIKPAT (HILATAANI 10 INUUHIRINIKKUT NALLUNAQTUNIK HAVAAKHANGIT)

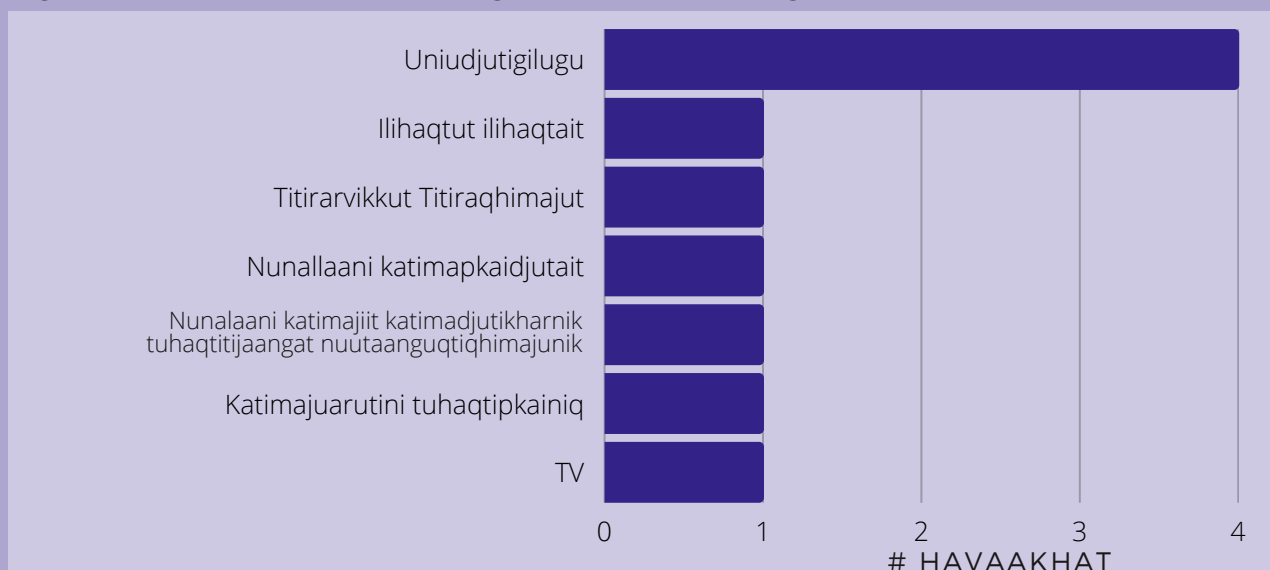
QUULIUJUT 10 INUUHIRINIKKUT NALUNAQTUNIK UNNIUDJUTIT IKAJUUTIT

QUULIUJUT 10 NALUNAQTULIQINIRMUN UNNIUDJUTIKKUT IKAJUUTIT

QUULIUJUT 10 AANNIAQTAILINIKKUT QAUJIHAIJUT IKAJUUTIT

ILITUQHAJUTINIK LAISIUYUQ IHIVRIUQNIGANIK

ATAUTTIMUT
QAFFIUNIIT
HAVAAKHAT:

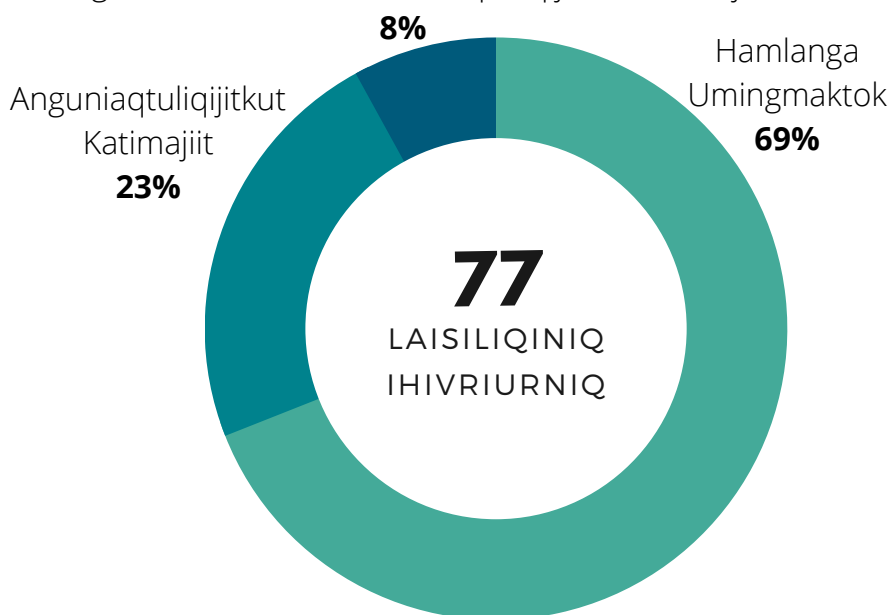
55

TAMATKIRHIUTINGIT
QAFFIUJUT
LAISINGIT:

53

LAISINIK IHIVRIURNIQ NUNALLAANI TIMIQTIGIAUJUMIT

Umingmaktok Nunallaani Ilinniaqtulijitkut Katimajiit*

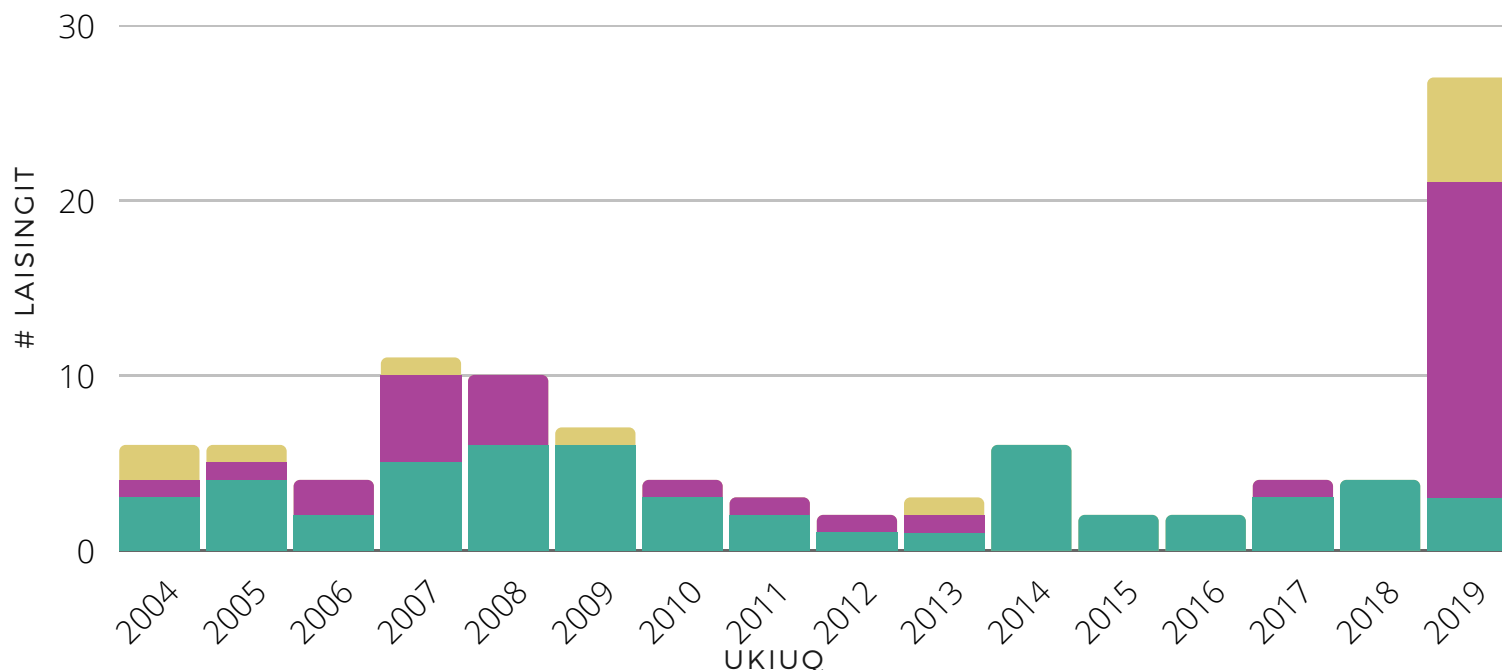

Ihivriurlugit nampait kivgaqtuqtait nunamingni katimajiit tapkua tunijaujut qaujihainikkut laisikkut uuktuutit ihivriuriangini.

Nunavut Kavamanga, Nunavut Tunngavikkut Timingat, Aviktuviinni Inuit Timiqutait, Havagviit Inungnut Kavamatkut, Kanadaup Kavamanga, ukuallu Kavamaungittut Timiqutaujut ihivriuhijut qaujihainirmut laisikhainnik. Hapkua ajungnaitut ilaujut nunallaanun uvalu ilaujut aviktungniini nampait (makpigaq 13) uvalu Nunavunmi-tamainun unniudjutit.

ATAUTTIMUT LAISINGIT IHIVRIUQTAUJUT NUNALLAANI TIMIQTIGIAUJUT

■ Hamlanga Umingmaktok ■ Omingmaktok Anguhiqijitkut Katimajiit
■ Umingmaktok Nunallaani Ilinniaqtulijitkut Katimajiit*

*Nunallaani Ilinniaqtulirijitkut Katimajiit kiudjutaujut Nunavut Kavamanga Ilinniaqtulijitkut, tapkunangaungittut Nunavunmi Qaujiharnirmut Havagviat.

QAUJIHAINIRMUT AULANIIT

QINGAUNGMI

PIHIMAJUT NALUNAQTUNIK

QAUJIHAIMNIRMUT LAISIIT (2004-2019)

QAUJIHARNIIT HAMANILU QINGAUK (2004-2019)

54

ATAUTTİMUT
LAISINGIT ATAJUT
QINGAUK

60

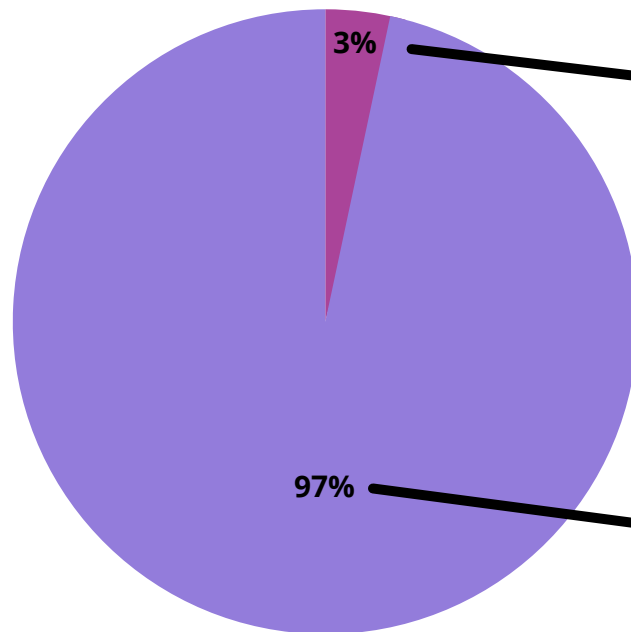
ATAUTİMİITUN
HAVAAKHANGIT
KATITIRUTIKHANGIT
QINGAUK

HUMI QAUJIHAINIKKUT ATUQTAULIQTUT

Qaujihainikkut laisinga pijariaqaqtuq ukiuq tamaat tamna qaujihainikkut havaakhaq pihimajut Nunavunmi. Havaakhat aulatitivakhimajut atauhiinaungitumik ukiumi pittaagtut amihuni-ukiuni qaujihainikkut laisikharnik, unalu nuutaanguqtiqhimajukhat nunguani ukiuq tamaat.

Uumani unniudjunmi, **qaujihainikkut laisinga** nampangit pipkaidjutijaa inmikkut laisinga tunijaujuq ukiuq tamaat.

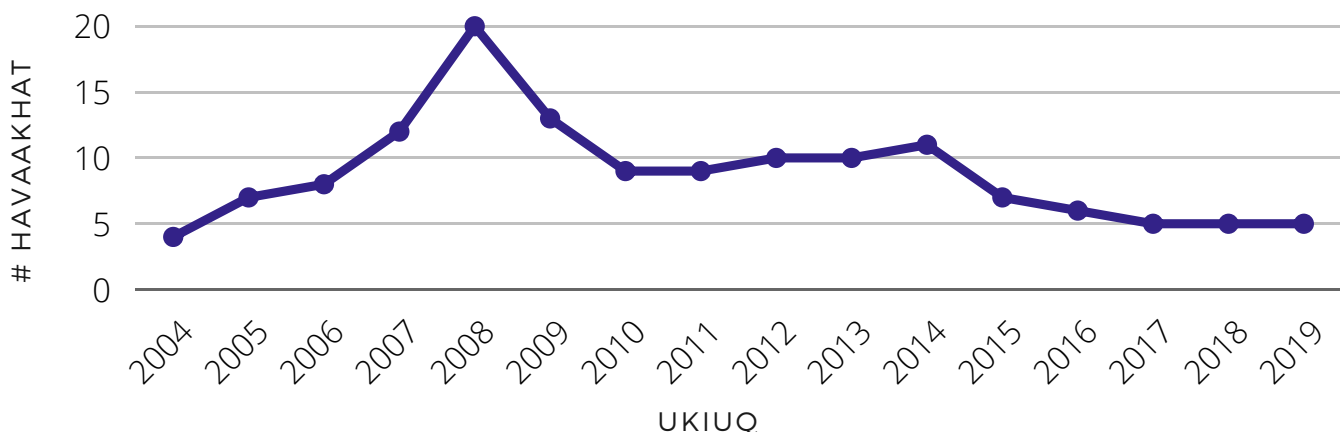
Qaujiharnikkut havaakhaq nampait pidjutiaqtut atauhillaamik havaakhamik (piqarniarunaqhijut amigaittunik laisikhainnik amihuni ukiuni).

3
Atauttimut havaakhat
pijut havagvingmi
hilataani nunallaani
(kihimi ihivriuqtaujut
Qingauk)

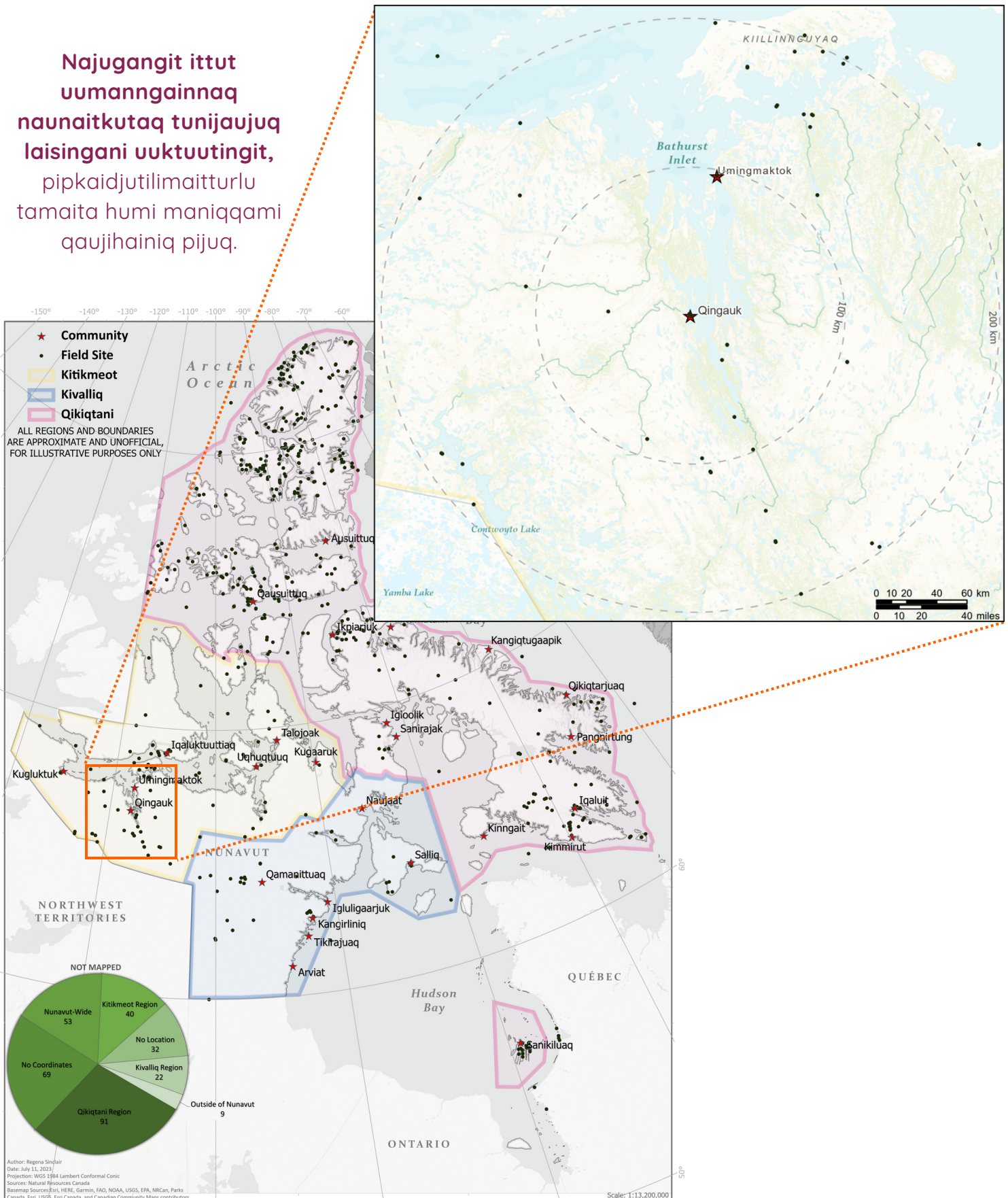
58
Atautimiitun
havaakhangit
nunalaani

ATAUTTİMUT QAFFIUNIIT HAVAAKHAT

QAUJIHAINIKKUT NAJUGAA

Najugangit ittut
uumanngainnaq
naunaitkutaq tunijaujuq
laisingani uuktuutingit,
pipkaidjutilimaitturlu
tamaita humi maniqqami
qaujihainiq pijuq.

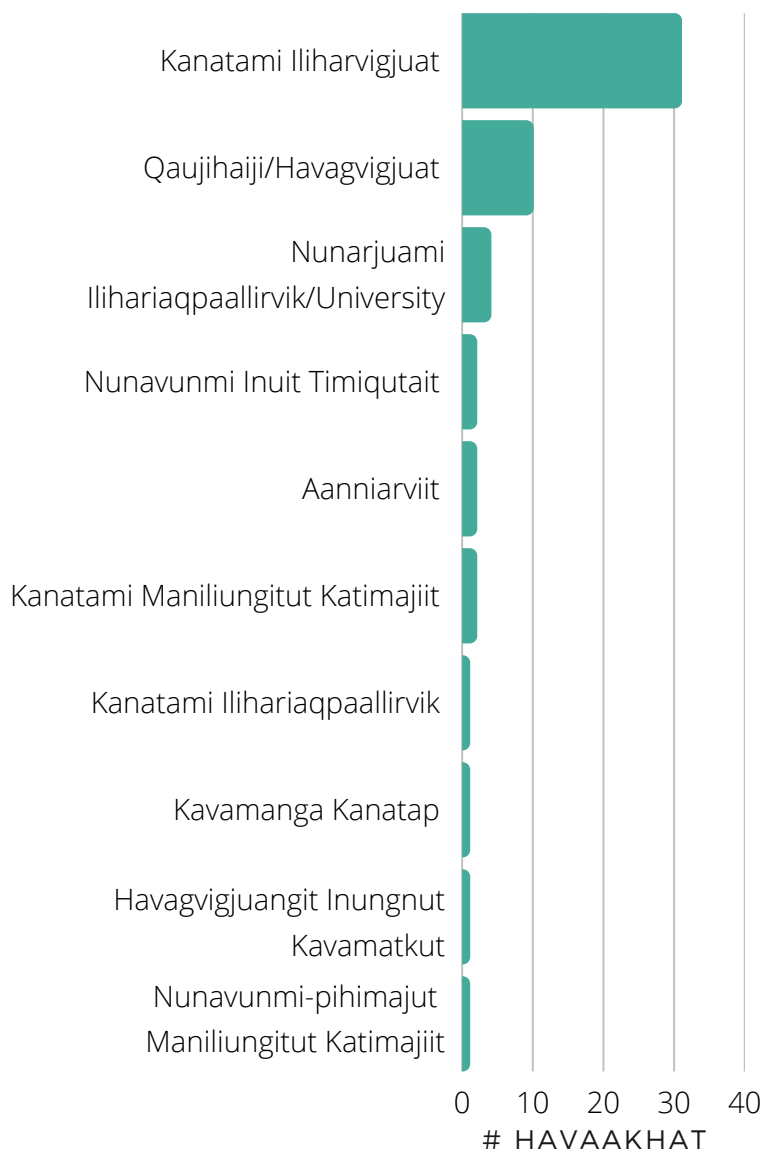

KIITKUT HAVAKTUT QAUJHAINIRMUT TALVANI QINGAUNGMIU?

Atan'nguqaq Ihivriuqtinga (PI) hivuliqtijuq qaujihaiji havaakhamut. PI munarijakhait tujuriami laisikhamik uukturutimik, taimaalu pipkainikkut tukhiruti maliktauluni ihuaqhaqtauluniluunniit pijukhaukpat. Tamna PI titiraqhimajut aalat **qaujihaijit havaqatigiiktut ilaujut** uuktuutimingni. Kihimi, nampait takunnaqtuq hamaniinnaq pipkaidjutigijaa ilauningga PI.

ATAN'NGUJAQ IHIVRIUQHJI

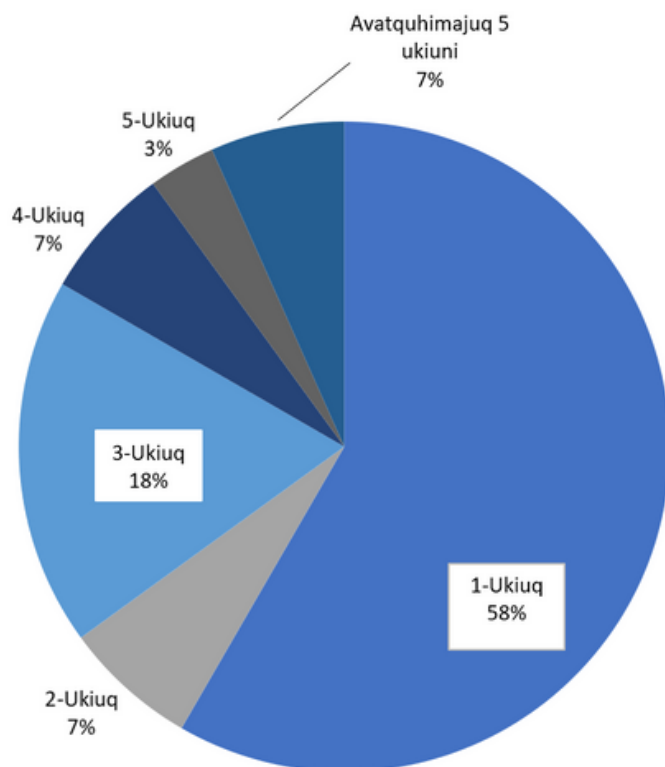
(TALVANGA ATAUTTIMUT 60 HAVAAKHAT)

5

NUNAVUNMI-PIHIMAJUT
ATAN'NGUJAT
IHIVRIUQTIT

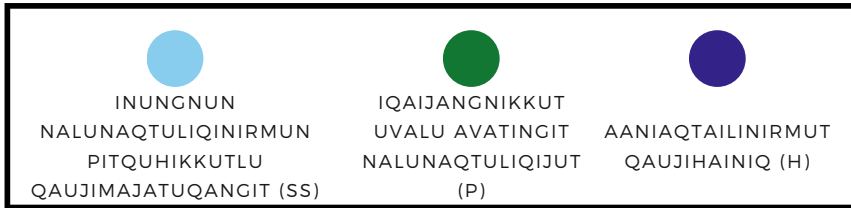
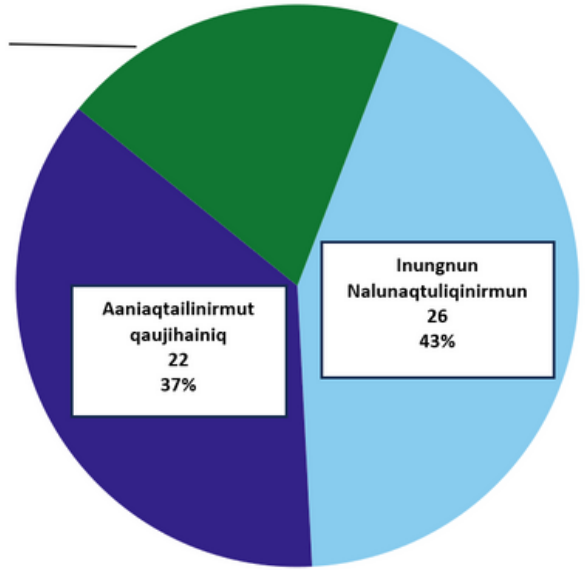
HIVITUNIIT HAVAAKHAT (ATAUTIMUT 60 HAVAAKHAT)

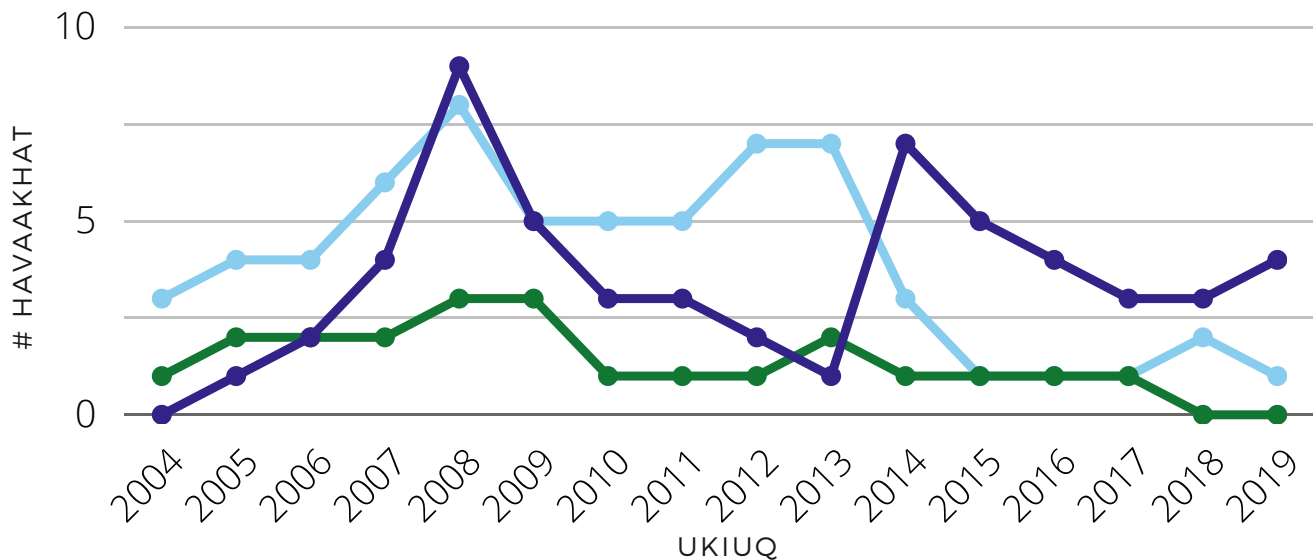
QANURITUQ QAUJIHAINIRMUT TALVANI HANIGAINILU QINGAUK

TUNIQHAINIQ TAMAINNI HAVAKTAKHANI HUAKTUINIKKUT

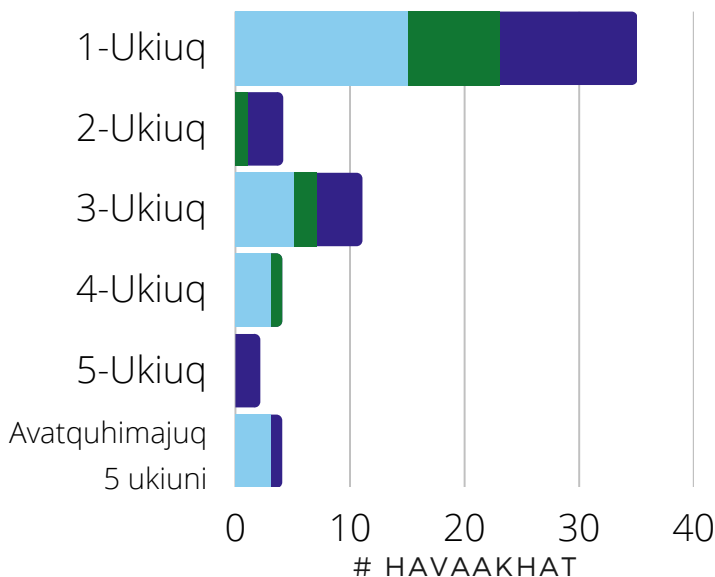
Iqaijangnikkut
Nalunaqtunik
12
20%

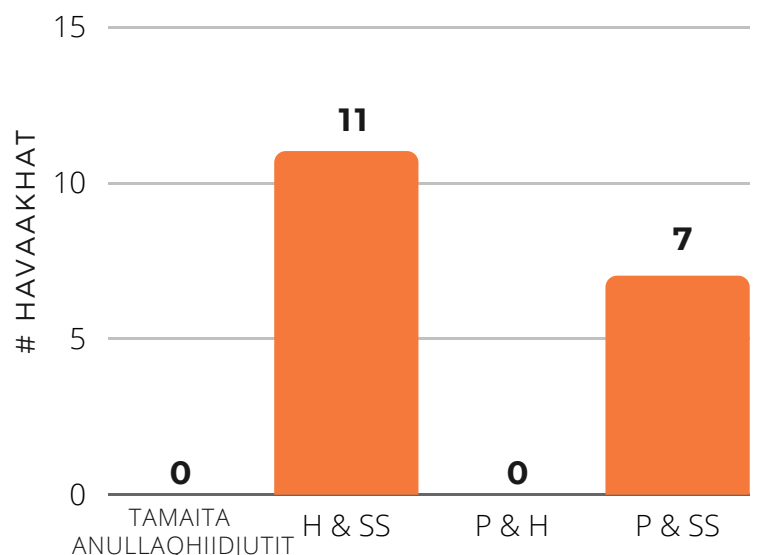
HAVAAKHANGIT TALVUUNA ANULLAUTIKHARNIK

HIVITUNIANI HAVAAKHAT ANULLAQHIIDJUTIKHANIK

NALIINNI-IQARNIKKUT HAVAAKHAT

TAMAITA 10 QAUJIHAINIRMUT UQAUTIKHAT

Qaujiharnikkut uqautikhat
pidjutigijaa turaanganiq havaakhamun

ATAUTTIMUN

havaakhat

1. Pitquhikkut Katimajiitlu	11
2. Ilinniaqtuliqijitkut	9
3. Hilap Aalaguqniga	8
4. Inuit Qaujimajatuqangit	8
5. Manikhaqhiurutauyut	8
6. Anniaqtailinirmut Taaktiujut unalu Hacaktingit unalu Ilihaqtut	7
7. Tariumi (tariuq, hinaani, tariup hiku)	6
8. Nunamik Aturniq uvalu Pitquhikkut Hulidjutit	6
9. Inuuhiqattiarniq	5
10. Aaniaqtailinirmut Timiqutigijangit unalu Munaqhidjutit	4
11. Havauhiliqijikkut	4

INUNGMIUNIKKUT UQAUTIKHAT

havaakhat

1. Pitquhikkut Katimajiitlu	11
2. Ilinniaqtuliqijitkut	9
3. Manikhaqhiurutauyut	8
4. Inuit Qaujimajatuqangit	8
5. Nunamik Aturniq uvalu Pitquhikkut Hulidjutit	6
6. Atugakhaq Kavamaliqinikkullu	2
7. Qangaraalungmi	2

NUNAMIK UNALU IMARMIK UQAUTIKHAT

havaakhat

1. Hilap Aalaguqniga	8
2. Tariumi (tariuq, hinaani, tariup hiku)	6
3. Iqalut*	3
4. Huradjat*	2
5. Aulapkaidjutikhanik	2
6. Tariurmi uumajut	2
7. Nauhimagut*	1
8. Qupilrut	1
9. Atuqtakhanik Pivalliani	1
10. Hilaup aalannguqtirlugu	1
11. Hivuuranaqtunik	1

AANNIAQTAILINIKKUT UQAUTIKHAT

havaakhat

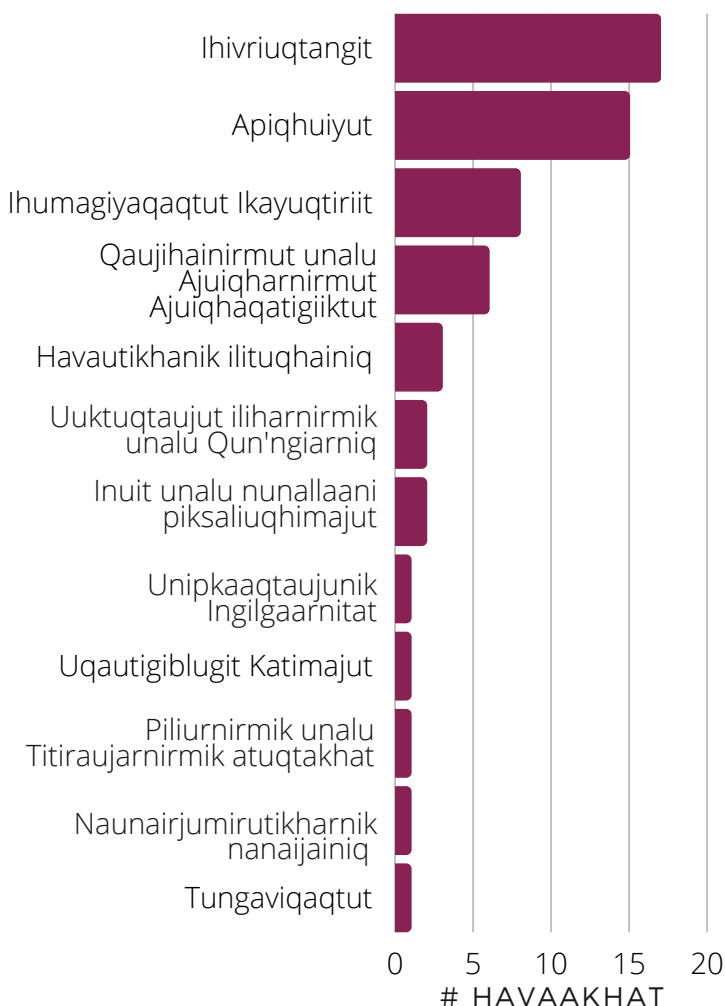
1. Anniaqtailinirmut Taaktiujut unalu Hacaktingit unalu Ilihaqtut	7
2. Inuuhiqattiarniq	5
3. Aaniaqtailinirmut Timiqutigijangit unalu Munaqhidjutit	4
4. Havauhiliqijikkut	4
5. Munarhiliqinirmut Aaniaqtulirijiimit Qaujihainiq	3
6. Inungnun Aanniaqtailinikkut unalu Aanniaqtailinikkut Akhuurhainikkut	2
7. Nunallaani Nakuaqqutit	1
8. Inugiangningit Aanniaqtailinirmut	1
9. Aaniaqtailinikut Ikayuutit	1

*Ilait havaakhat laisqaqtut NRI turaarviujunit **pijutiqaqtunik uumajunik, nautianik iqalukhiurviilu.** Kihimi, qaujihaidjutit huradjanik, iqalungnik, uvunalu nauhimajunik pijuitunik laisqangittut tahapkunanga NRI (takulugu uminga Unniudjut, makpigaq 2) uvunalu tamakpianganik uumajut iqalungnik qaujihainirmut ilaungittut umani unniudjunmi.

ILITUQHAINIQMI ATUQTUNIK

Nampangit takunnaqtut uvani makpigaaq 30-31 pipkaidjutigijait **qaujihainikkut qanuriliurutingit unalu unniudjutit atuqtakhangit naunaiqhimajuq laisilkhanik uuktuutinginni** (tamaitaungittuq laisiit ilaliutihimajuq una naunaitkutaq).

QUULIUJUT 10 INUNGNUT AANNIAQTAILINIRMUT QAUJIHAINIKKUT QANURILIURUTINGIT (HILATAANI 37 HAVAAKHAT)

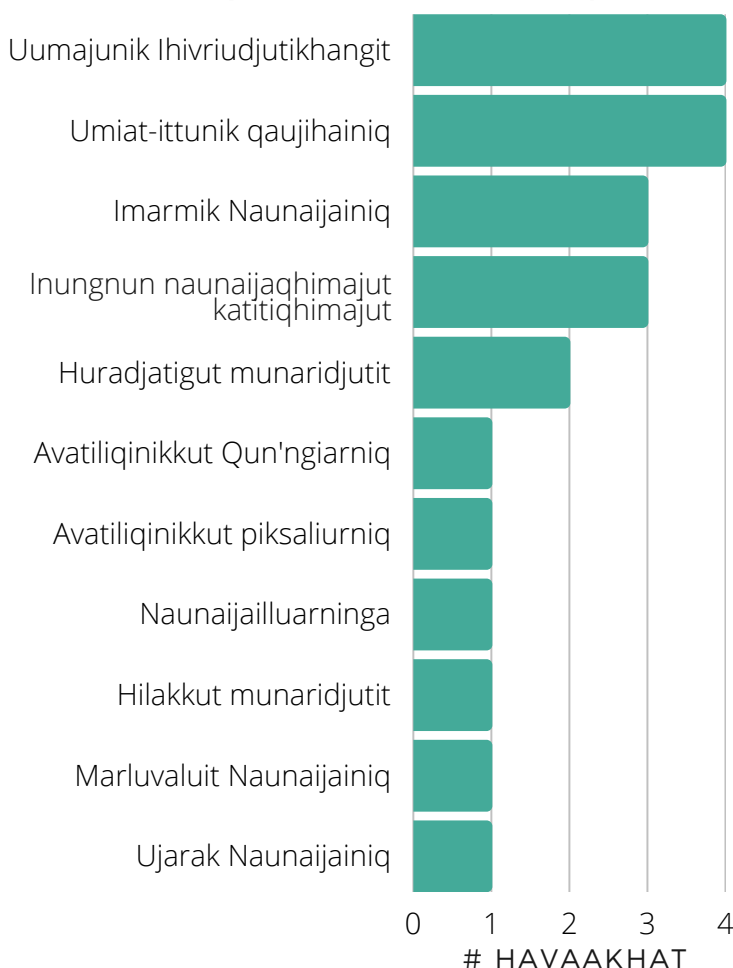

TAMAITA 10 ILITUQHAINIQMI ATUQTUNIK

havaakhata

1. Ihivriuqtangit	17
2. Apiqhuiyut	15
3. Ihumagiyaqaqtut Ikayuqtiriit	8
4. Qaujihainirmut unalu Ajuiqharnirmut Ajuiqhaqatigiiktut	6
5. Umiat-ittunik qaujihainiq	4
6. Uumajunik Ihivriudjutikhangit	4
7. Havautikhanik ilituqhainiq	3
8. Imarmik Naunaijainiq	3
9. Inungnun naunaijaqhimajut katitiqhimajut	3
10. Uuktuqtaujuq iliharnirmik unalu Qun'ngiarniq	2
11. Inuit unalu nunallaani piksaliuqhimajut	2
12. Huradjatigut munaridjutit	2

QUULIUJUT 10 NUNARJUAMI UNALU IMARMI QAUJIHAINIRMUT ATUQTAKHAT (HILATAANI 12 HAVAAKHAT)

NUNALLAANI ILAUNIQ QAUJIHAINIRMUT

3

HAVAAKHANGIT TALVANI
NUNAVUT ILIHALIARPAARVINGMI
ILAUHIMAAQTUNIK

6

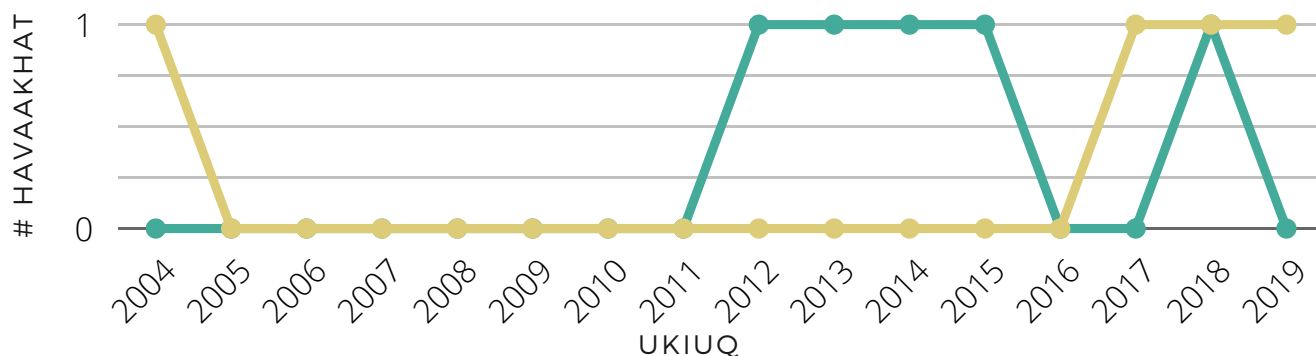
**Nunallaanun-atadjutit
havaakhat** tapkua ilaujut
nunallaani ilaujut ilangini
aktilaangini, uuktuutigilugu,
nunamingni maligahat,
numiktirijut, uvaluuniin
naunaijautit tunihijut.

2

Nunallaanun-ilaujut havaakhat
pidjutiaqatut qaujihainirmut
havaqatigiingniq akkungangni
Atan'ngujamin Ihivriuqtimin uvalu
nunallaani ilaujut uvaluuniin
timiqtutaujut humi nunallaat
pidjutiaqatut aulahimaaqtumik
munaridjutinik tamaini ilangini
qaujihainirmut.

NUNALLAANI ILAULUKAARNIQ

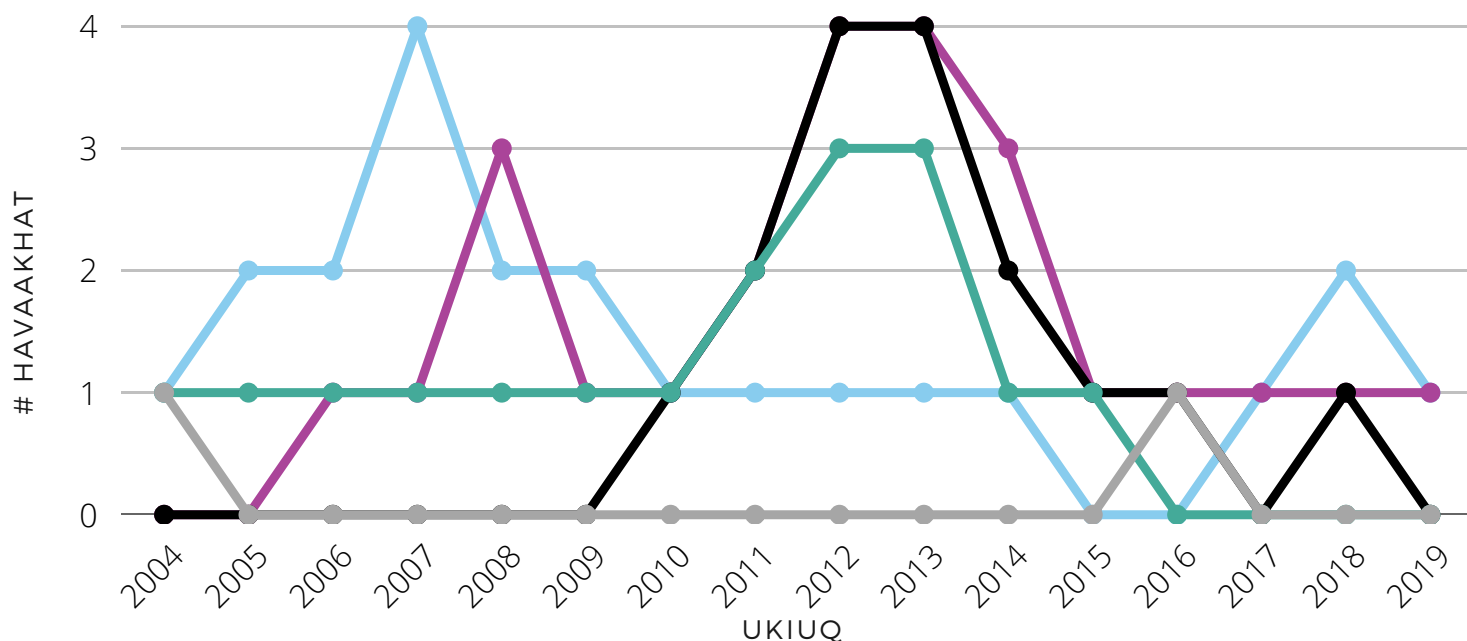
(HILATAANI 10 INUHIRINIKKUT NALLUNAQTUNIK HAVAAKHANGIT)

INULIQTIT QAUJIHAINIRMUT ATUGAKHANIK

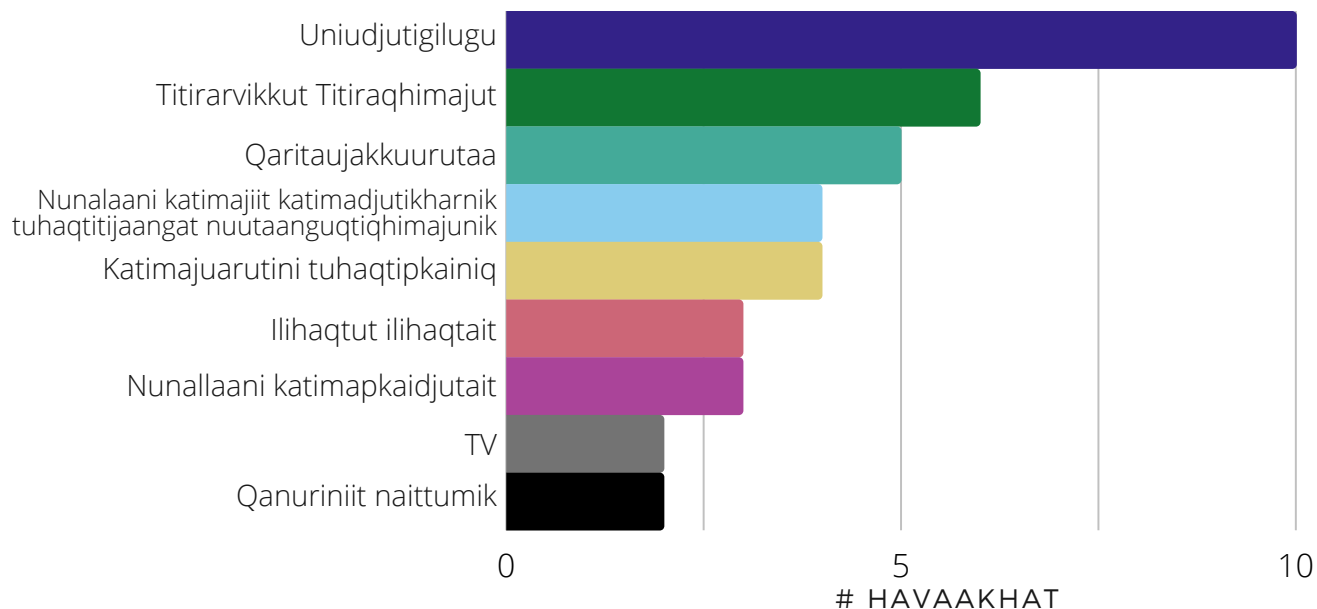
(HILATAANI 10 INUHIRINIKKUT NALLUNAQTUNIK HAVAAKHANGIT)

- Ihivriuqtangit
- Apiqhuiyut
- Ihumagiyaqaqtut Ikayuqtiriit
- Qaujihainirmut unalu Ajuiqharnirmut Ajuiqhaqatigiiktut
- Uuktuqtaujut iliharnirmik unalu Qun'ngiarniq

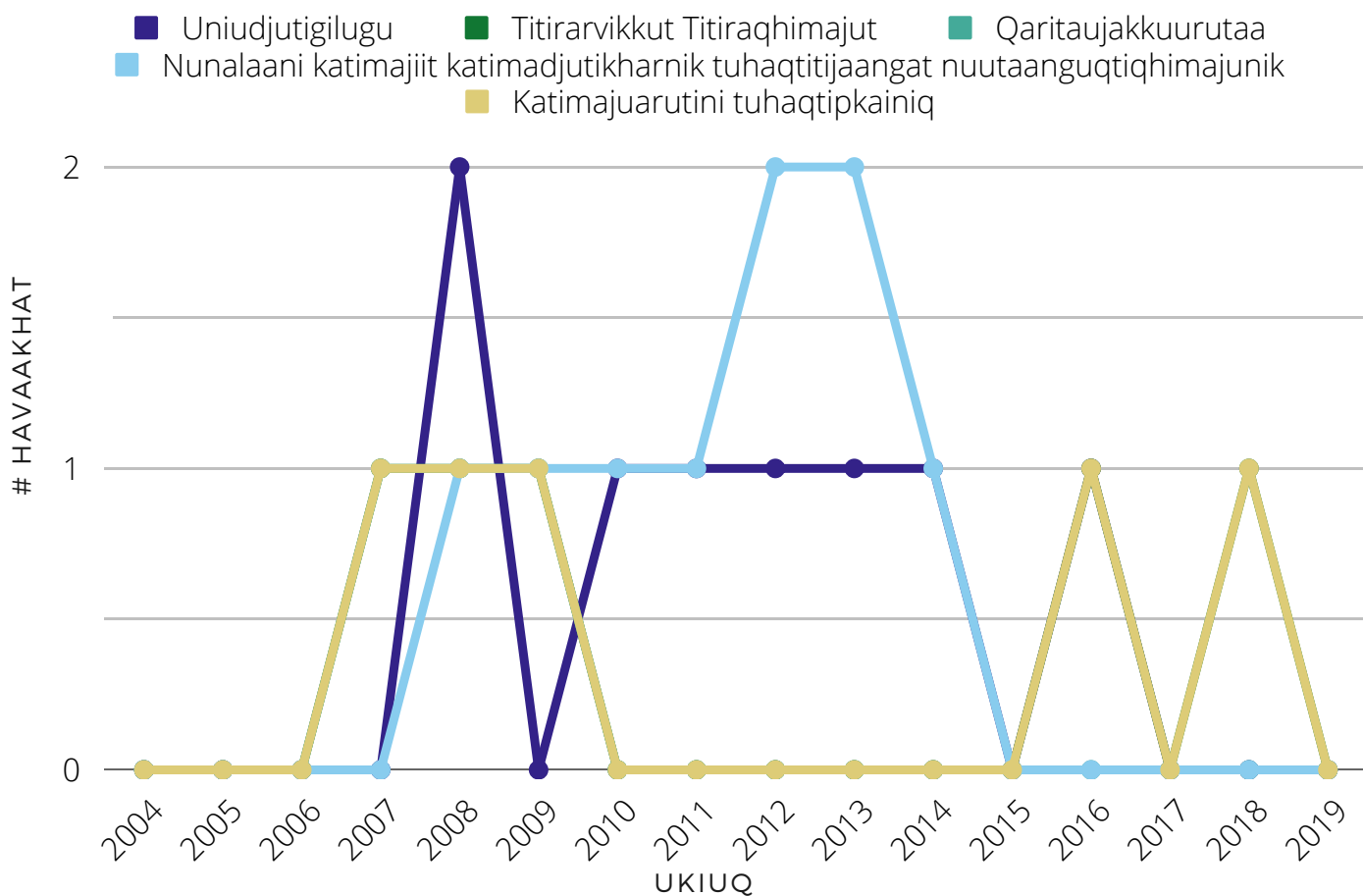

QAUJIHARNIKKUT UNNIUDJUTIKKUT HANALRUTIT

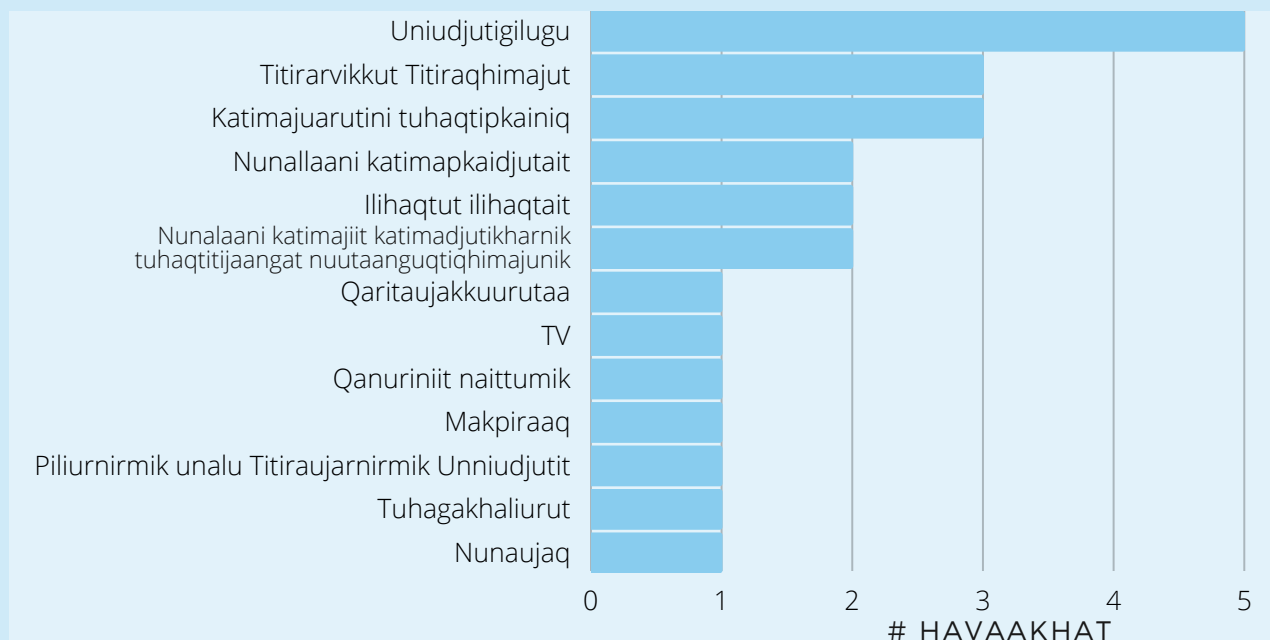
QUULIUJUT 10 UNNIUDJUTIT IHUAQUTIT (HILATAANI 21 HAVAAKHANGIT)

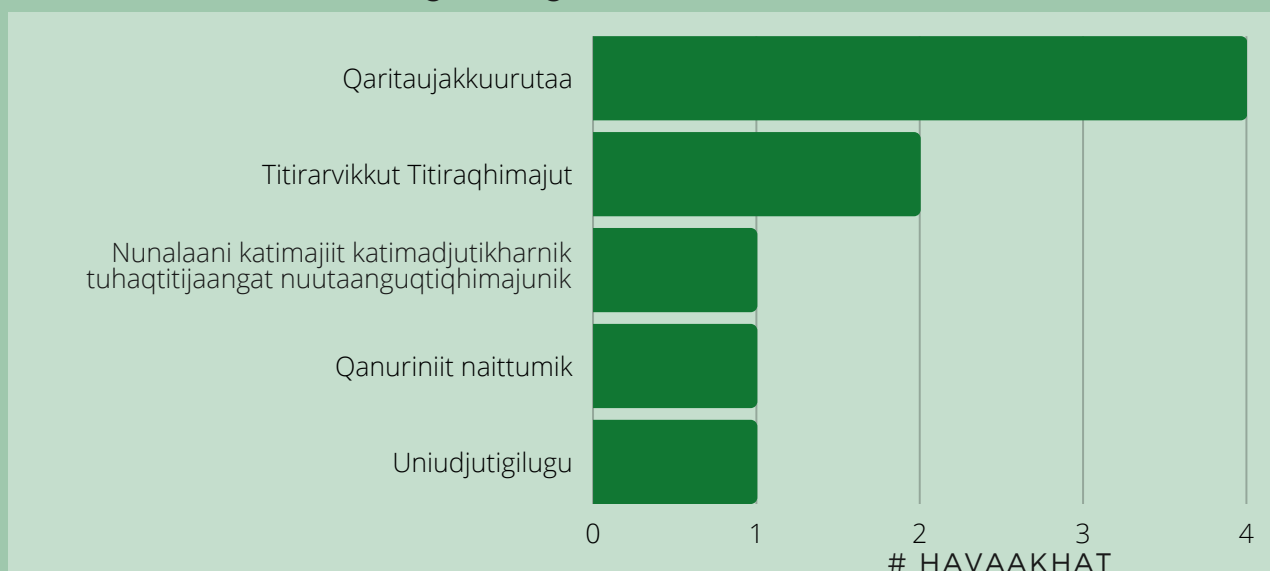
QULLIUJUT 5 UNNIUDJUTIT IKAJUUTIT QAKUGUNGUGAIKPAT (HILATAANI 10 INUUHIRINIKKUT NALLUNAQTUNIK HAVAAKHANGIT)

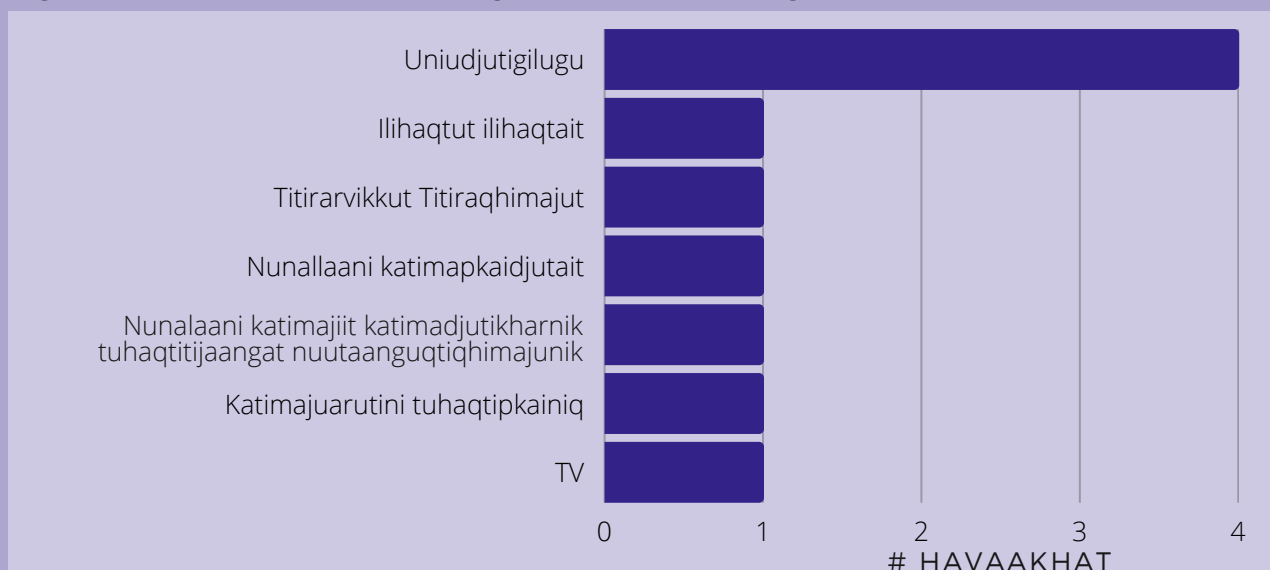
QUULIUJUT 10 INUUHIRINIKKUT NALUNAQTUNIK UNNIUDJUTIT IKAJUUTIT

QUULIUJUT 10 NALUNAQTULIQINIRMUN UNNIUDJUTIKKUT IKAJUUTIT

QUULIUJUT 10 AANNIAQTAILINIKKUT QAUJIHAIJUT IKAJUUTIT

ILITUQHAJUTINIK LAISIUYUQ IHIVRIUQNIGANIK

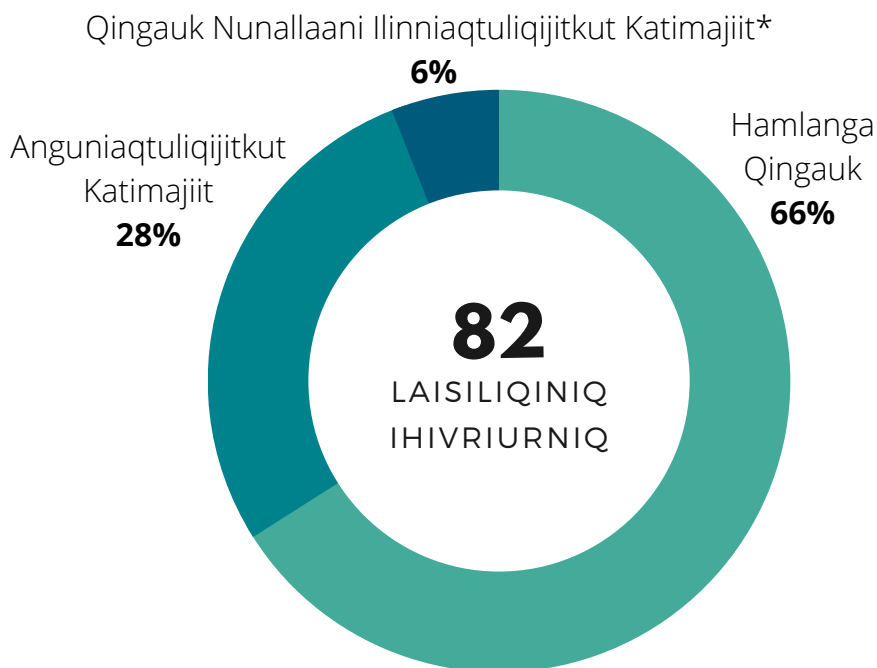
ATAUTTIMUT
QAFFIUNIIT
HAVAAKHAT:

60

TAMATKIRHIUTINGIT
QAFFIUJUT
LAISINGIT:

54

LAISINIK IHIVRIURNIQ NUNALLAANI TIMIQTIGIAUJUMIT

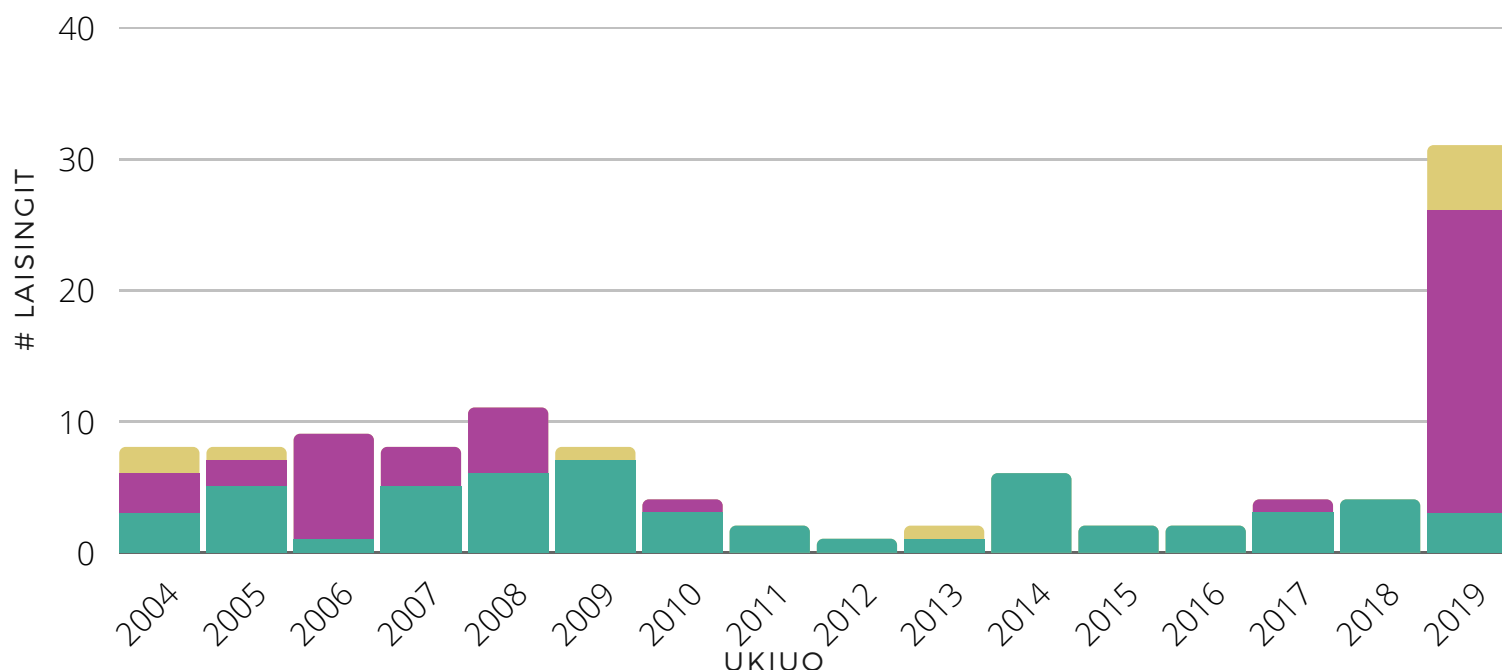

Ihivriurlugit nampait kivgaqtuqtait nunamingni katimajiit tapkua tunijaujut qaujihainikkut laisikkut uuktuutit ihivriuriangini.

Nunavut Kavamanga, Nunavut Tunngavikkut Timingat, Avikturviinni Inuit Timiqutait, Havagviit Inungnut Kavamatkut, Kanadaup Kavamanga, ukuallu Kavamaungittut Timiqutaujut ihivriuhijut qaujihainirmut laisikhainnik. Hapkua ajungnaitut ilaujut nunallaanun uvalu ilaujut aviktungniini nampait (makpigaq 13) uvalu Nunavunmi-tamainun unniudjutit.

ATAUTTIMUT LAISINGIT IHIVRIUQTAUJUT NUNALLAANI TIMIQTIGIAUJUT

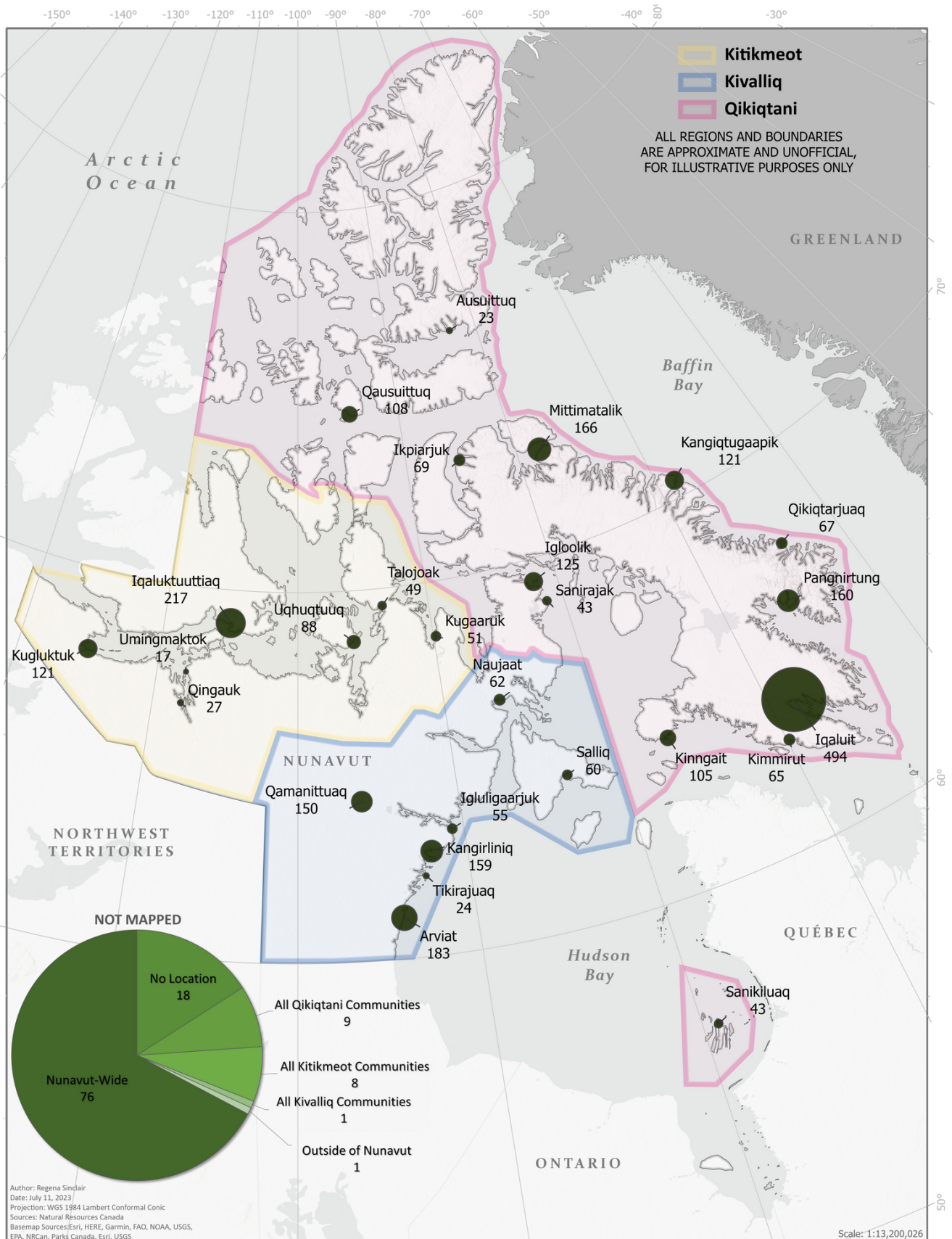
■ Hamlanga Qingauk ■ Ikualativiit Anguniaqtit Katimajiit (Qingauk)
■ Qingauk Nunallaani Ilinniaqtuliqijitkut Katimajiit*

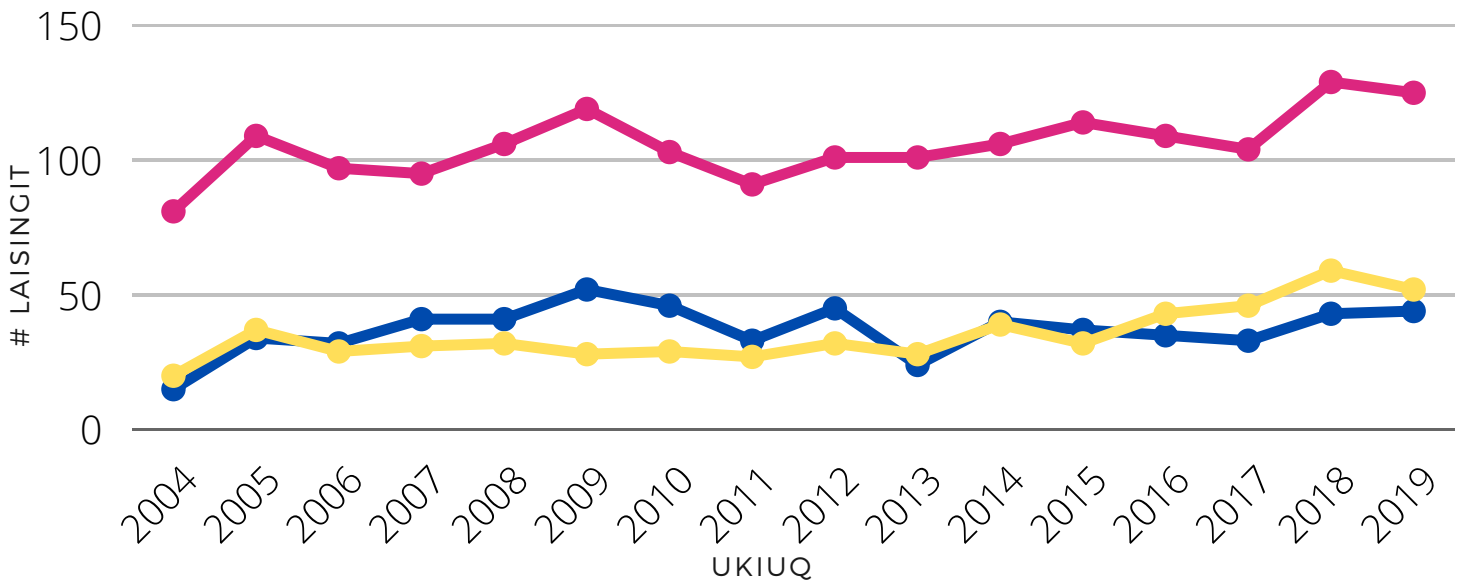
*Nunallaani Ilinniaqtulirijitkut Katimajiit kiudjutaujut Nunavut Kavamanga Ilinniaqtuliqijikkut, tapkunangaungittut Nunavunmi Qaujiharnirmut Havagviat.

QAUJIHAINIRMUT AULANIIT TAMAINNI NUNAVUNMI

Akhuurninga
qaujihainirmut
Nunavunmi nunallaani
(2004-2019)

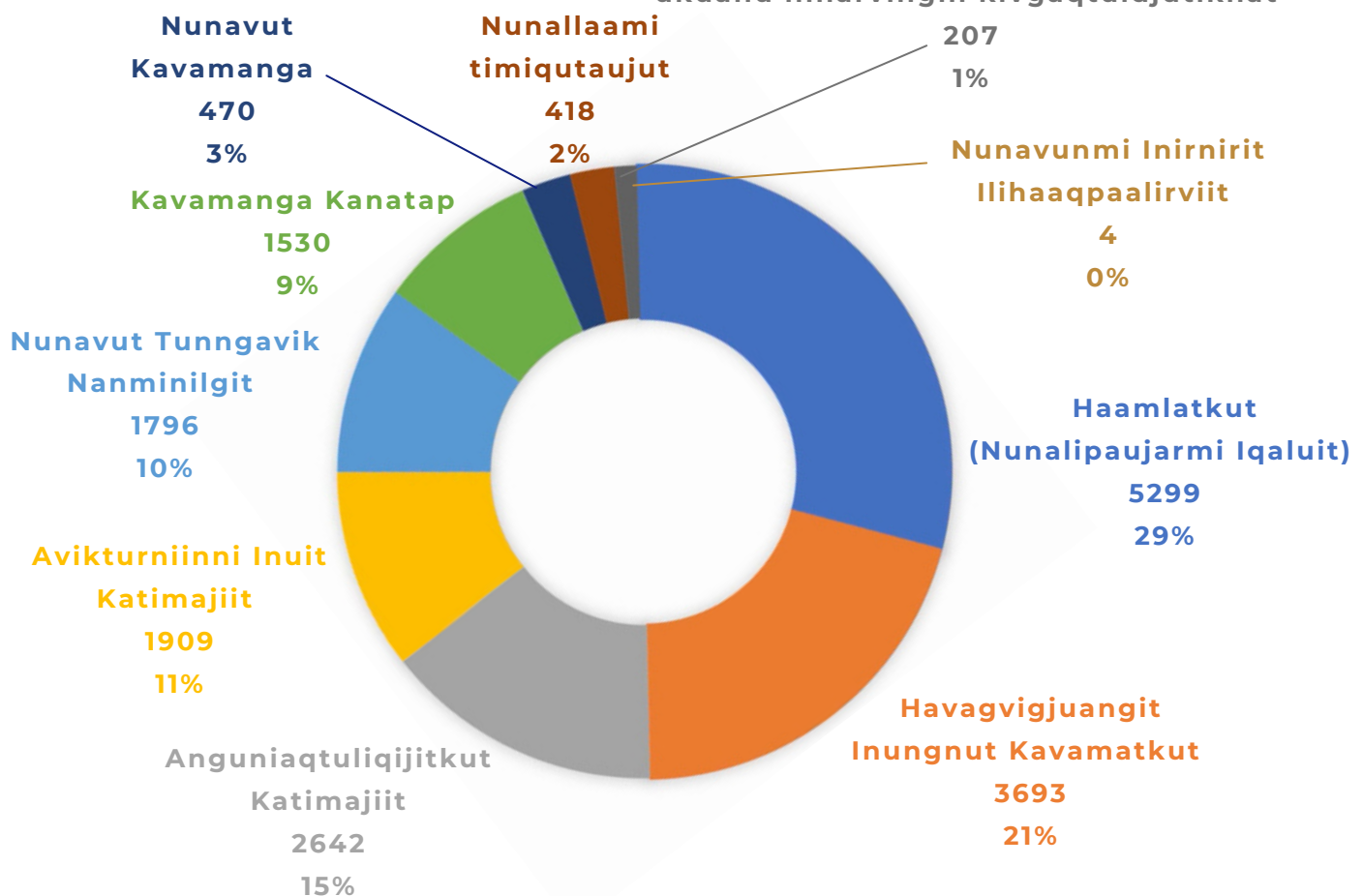

ATAUTTIMUT LAISILGIT AVIKTURHIMANIANI

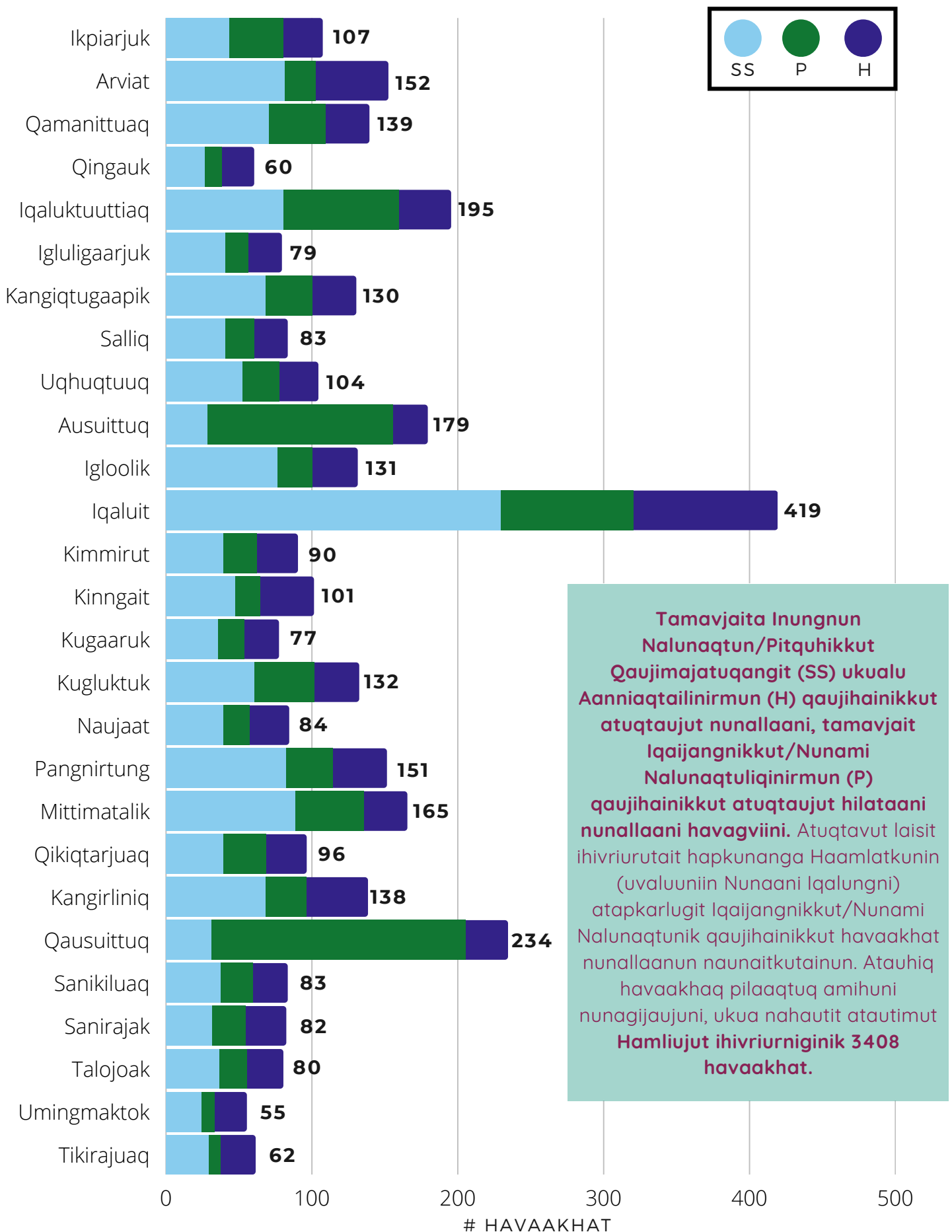

LAISILIQINIQ IHIVRIURNIY TIMIQTUTIGIAUJUMIT (HAPKUNANGA 17,037 IHIVRIURNIGIT)

Tamaita Nunallaani Ilinniaqtulirijitkut Katimajiit
ukuallu iliharvingni kivgaqtuidjutikhat

ATAUTTIMUT NAMPANGIT HAVAAKHAQ NUNALLAATIGUT HUAKTUUTINIKLU

KANGIQHIMABLUGIT NAMPAIT

Kangiqhidjutit atuqtauju
havaklugit una unniudjut
naunaijaqtaujuq hamani,
ikajuutikhat kangiqhijaangini
ilangit kikliit.

Ihiviurutait Laisiqagtunun Uuktuutit

Qaujihainikkut nampait uvalu aulaniit
tautungnaqtut uvani unniudjutini pihimajut
ihiviurutini Nalunaqtunik Qaujihainikkut
Laisikkut Uuktuutit. Tamaat uuktuutikhaq
pilimaitpat, tamna qaujihaijinikkut
naittumik titiraqhimajuq talvanga NRI ukiuq
tamaat katitiqhimajunik
atuqtauvakhimajuq. Una naunaijautaa
tapkua naunaijautit pidjutiqaqtut hunat
qaujihaijip tukhiqtaujuq humi hivuliq
uuktuqata laisimingnun. Nampait
takuukhaungittut kingulirnik
aalangurninginik
ihuaqhautinikluniitqaujihaijinikkut
havaarijaungmat havaakhaq.

Qanuritun Aaujihainikkut

***Qaujihainikkut qaffiuniit uvalu aulaniit
tautungnaqtut uvani unniudjutini
pidjutiqaqtut imaa 60 pusat***

Qaujihainikkut tapkua atuqtaujuq

Nunavunmi. Una ilaqaqtuq qaujiharnirnik
uvani Timimi Nunamilu Nalunaqtuni (P),
Aanniaqtailinikkut Nalunaqtuni (H), ukuallu
Inungnun Nalunaqtuni Pitquhikkullu
Qaujihimaniq (SS). Aalat qanuritut
qaujihaidjutit piqaqtut ilikuuqtumik laisirik
havauhirmik, uvalu ilaungittut uvani
unniudjutini (takulugu una Unniudjut,
makpigaq 2).

Nunavunmi-hivuliqhuqtut Qaujihainikkut

Ilangit nalunaqtunik hulidjutit hivuliqhuqtaujuq
kavamatkunin timiqutinin, Inuit katimajiit, uvalu
atauttit Nunavunmiun pijariaqangitut
laisiliqtuinikkut ataani Nalunaqtuliqijut Maligarmi.
Taimaittumik, **amigaitilangit Nunavunmi-
hivulliuqtaujuq qaujihainikkut
hulipkaidjutikhat titiraqtauniarunaqhijut
unniudjutimi.** Takulugit ukuat NRI-kut
Nalunaqtunik Qaujihainirmut Laisikhanut
Maliktakhat titiraqhimajut qaujihainikkut
hulipkaidjutikhat tadsa ilaungittut laisiliqijinit
(takulugu Atuqtakhat makpigaq 17).

Tamaita Qaujiharnikkut Uqautikhat

Tamainnut havaakhamut ihivriuqtavut naittumik
piinarialik laisikhanik uuktuutimi, unaluuniit
ukiumi katitiqhimajut, naunaiqhijami tamaita
uqaqtamingnik akhuurutaajuq uumunnga
qaujihainikkut (makpigaq 7). Una ikajuutauvaktuq
naunaiqhitaupluni qaujihainikkut uqautaujunik
Nunavunmi, unalu pivalliajaangat atuqtauluaqtut
atuqtaujaariaqaqtun qiniqhijaangat
qaujihainikkut havaakhat hivunirmi.

Jamal Shirley

Nunavunmi
Qaujihainikkut
Havagvia

[Jamal.Shirley@
arcticcollege.ca](mailto:Jamal.Shirley@arcticcollege.ca)

(867) 979-7290

Gita Ljubicic

McMaster-mi
Ilihaqvikyumi

[gita.ljubicic@
mcmaster.ca](mailto:gita.ljubicic@mcmaster.ca)

(289) 659-2074

NRI Laisiliqinikkut

Ilitturipkaidjutit

(<https://www.nri.nu.ca/>)

- [Nalunaqtunik Qaujihainikkut Laisiliqinikkut Maliktakhat](#)
- [Naunaijautait Qaujihainikkut Laisiqagtut ataani Nalunaqtuliginikkut Maligaaq \(Talvanga 1997\)](#)
- [Aaniaqtailinirmut Qaujihainiq Nunavunmi](#): Taijauhimajut Ihumagijaujut haffumunga Ungahiktunun Naunaijautit Katitiqhimajut
- [Nalunaqtunik Qaujihainikkut Laisiit](#): Apiqhuutauqattaliqpaktut Apiqqutit

Inuit Tapiriit Kanatami Ikayuutiit

(<https://www.itk.ca/>)

- [Kanatami Inuit Qanuriliurutikhat Qaujihainikkut \(NISR\)](#)
- [NISR Atulirnikhanut Upalungaijaut](#)
- [Aivaqatigiiktut qaujihainikkut Piqatigiiktunik](#): Maliktakhaq nunallaanut
- [Aivadjutiligijit Qaujihainikkut Havaqatigiit hapkununga Inuit Nunallaanginuns](#): Maliruakhaq Ilituqhaiyinit

Ilitturittiarumavit?

Nunavunmi Qaujihainirmut Katimajiit

- [Aqqiumavvik Katimajiit](#) (Arviat)
- [Ukiuqtaqtumi Inirnikhat Katimajiit](#) (Sanikiluaq)
- [ArcticConnexion](#) (amigaittut nunallaani)
- [Ikaarvik](#) (amigaittut nunallaani)
- [Ittaq Ilitquhiliqijikkut Qaujihainikkut Havagvik](#) (Kangiqtugaapik)
- [Kitikmeot Ilitquhiitigut Katimajiit](#) (Iqaluktuutiaq)
- [Nattilik Ilitquhiitigut Katimajiit](#) (Uqhuqtuuq)
- [Qaujigiartiit Aanniarnaittumik Qaujihainirmut Katimavik](#) (Iqaluit)
- [Qaujihaqtit akhuuqhaqtaujuullu uqaqatigilugit Aviktuqhimaniinni Inuit Katimajiit](#), Hamlatkut Havagviat, Anguhiqijitkut Katimajiit, Pulaaqtinut Katimaviat, aallallu timiqutaujut tamainni nunallaani havaktatit, pitqujaujaffingnik anginiqaqtunik nunamingni qaujihainikkut katimajiit uuktuutikhallu.

Qaujihainikkut Pitjutigiingnikkut Maliktakhallu

- [Uuktuutit inuit-pihimajut qaujihainikkut tungaviit](#)
- [Ihuaqtunik Hivunikhaliurutikhat Haffumunga Hanaqinikkut Qaujihainiq Ukiuqtaqtumi](#)
- [Pingahut-Katimajut Atugakhaq Uqaqtait](#): Ihuaqtunik Qanuriliurutikhat Qaujihainikkut Pidjutiaqtut Inuit

